

Når kunnskap gir resultater---

Utdanningsdirektoratet

Kartlegging av vurderingsopplegg hos norske skoleeiere

Mai 2008

Utdanningsdirektoratet

Kartlegging av vurderingsopplegg hos norske skoleeiere

Mai 2008

Ref 21111133

Versjon 1.0

Dato 2008-03-28

Udarbeidet av

Kontrollert av

Godkjent av

Rambøll Management AS

Postboks 427

Hoffsveien 21-23

0213 Oslo, Norge

Telefon (+47) 2252 5903

www.ramboll-management.no

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	1
2.	Sammendrag	3
2.1	Tilknytning til Kunnskapsløftet og involvering av elev/lærling	4
2.2	Vurderingsverktøy som er i bruk	5
2.3	Elev-, utviklings- og lærlingsamtale	5
2.4	Systematikk	5
2.5	Kompetanse og kompetanseheving	6
2.6	Skoleeiers kjennskap og rolle i individvurdering	6
3.	Om respondentgruppen og metodiske betraktninger	8
4.	Vurderingsopplegg i grunnskolen	12
4.1	Tilknytning til Kunnskapsløftet	12
4.2	Elevinvolvering	13
4.3	Vurderingsverktøy som er i bruk i grunnskolen	14
4.4	Elev- og utviklingsamtale	16
4.5	Systematikk	18
4.6	Kompetanse og kompetanseheving	20
4.7	Skoleeiers kjennskap og rolle i individvurdering	21
4.8	Oppsummering	24
5.	Vurderingsopplegg i videregående opplæring	26
5.1	Tilknytning til Kunnskapsløftet og elevinvolvering	26
5.2	Tilknytning til Kunnskapsløftet og involvering av lærlingene	28
5.3	Vurderingsverktøy som er i bruk i videregående opplæring	29
5.4	Elev- og lærlingsamtale	32
5.5	Systematikk	33
5.6	Kompetanse og kompetanseheving	35
5.7	Skoleeiers kjennskap til individvurdering	38
5.8	Skoleeiers rolle i individvurdering	40
5.9	Oppsummering	42
6.	Vedlegg	44
6.1	Besvarelser på åpne spørsmål i undersøkelsen	44

1. Innledning

På oppdrag for Utdanningsdirektoratet har Rambøll Management våren 2008 gjennomført en kartlegging av vurderingsopplegg som er i bruk i grunnskole og i videregående opplæring i skole og bedrift blant alle norske skoleeiere. Kartleggingen må ses i sammenheng med det øvrige arbeidet Utdanningsdirektoratet gjør i forbindelse med individvurdering i skole-, fag- og yrkesopplæring, gitt i oppdrag av Kunnskapsdepartementet.¹

Det har med Kunnskapsløftet vært et økt fokus på å gi elever og lærlinger faglige tilbakemeldinger av høy kvalitet innenfor grunn- og videregående opplæring, blant annet gjennom forskrift til opplæringslova der kapittel 3 og 4 tar for seg individvurdering i henholdsvis grunnskole og den videregående opplæring. Her slås det fast at elever i offentlige og private skoler som er godkjent av departementet skal ha underveis- og sluttvurdering. Formålet med underveisvurdering beskrives som en hjelp til "å fremme læring, utvikle kompetansen til eleven og gir grunnlag for tilpassa opplæring."

En overordnet målsetting med Kunnskapsløftet er å øke læringsutbyttet for alle elever og lærlinger. Da er det avgjørende at elever og lærlinger får relevant og rettferdig tilbakemelding på sine prestasjoner, og at det finnes gode systemer for underveis- og sluttvurdering. Det nye læreplanverket skiller seg fra tidligere læreplaner ved en tydelig presisering av kompetansemål i de ulike fagene, noe som bør kunne legge bedre til rette for at lærere kan gi konstruktive tilbakemeldinger til sine elever.

Forskrift til opplæringslova slår fast at det er skoleeier som har ansvaret for at elevenes rettigheter mht vurdering blir oppfylt (§ 3-1 og § 4-1). Skoleeier har således ansvaret for at elevene får den vurdering de har krav på og at skolene har gode systemer og rutiner i forhold til individvurdering. Utdanningsdirektoratet spiller en sentral rolle i det nasjonale arbeidet som nå gjøres for å tilrettelegge for at elevene kan få en kvalitativt god individvurdering i skolen, og denne kartleggingen er del i dette arbeidet.

Sentralt i kartleggingen har vært å identifisere eksempler på opplegg for individvurdering som bidrar til faglig relevant og rettferdig vurderingspraksis og systematisk dokumentasjon. Med *vurderingsopplegg* menes systemer for hvordan individvurdering foretas, og hvordan resultater fra individvurdering brukes i den videre læringsprosessen. Videre har det vært et mål å undersøke

- Innholdselementer
- Tilknytning til Kunnskapsløftet
- Målgruppe
- Systematisk bruk i planlegging, gjennomføring og oppfølging
- Dokumentasjonsrutiner
- Kompetanse

---

¹ Jmf Oppdragsbrev nr. 06 om tiltak knyttet til individvurdering i skole og fag- og yrkesopplæring. Tilgjengelig på http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/oppdragsbrev_06_07_individvurdering.pdf. Sist besøkt 30.04.2008.

- Resultater

Kartleggingens målgruppe har vært skolefaglig ansvarlig hos skoleeiere i grunn- og videregående opplæring.

2. Sammendrag

Rambøll Management har på oppdrag for Utdanningsdirektoratet gjennomført en kartlegging om individvurderingsopplegg som er i bruk i grunnskolen og i videregående opplæring i skole og bedrift. Undersøkelsen har gått til alle norske skoleeiere i mars -08, og funnene baseres på en svarprosent på 67%. Dette sammendraget presenterer hovedfunnene i undersøkelsen.

Det har med Kunnskapsløftet vært et økt fokus på å gi elever og lærlinger faglige tilbakemeldinger av høy kvalitet innenfor grunn- og videregående opplæring, og i forskrift til opplæringslova slås det fast at elever skal ha underveis- og sluttvurdering. Formålet med underveisvurdering beskrives som hjelp til "å fremje læring, utvikle kompetansen til eleven og gir grunnlag for tilpassa opplæring."

Forskrift til opplæringslova slår videre fast at det er skoleeier som har ansvaret for at elevenes rettigheter med hensyn til vurdering blir oppfylt og kartleggingen viser at det er en stor andel skoleeiere som oppgir at individvurdering er et satsningsområde. Til tross for dette har vi sett stor grad av variasjon i forhold til hvilken kjennskap skoleeier har til individvurdering ved egne skoler, i forhold til systematikk i individvurderingen, og i forhold til å legge til rette for at elevene kan delta i vurdering av egen læring. Det er snakk om variasjoner mellom skoleeiere og fra skole til skole, og disse resultatene er gjeldende for hele grunnopplæringen.

I kartleggingen har vi sett at flere små kommuner som har tonivåorganisering kjennetegnes av mangel på avklaring av hvem som har ansvar for å ha kjennskap til å følge opp vurderingspraksis i skolene. Dette kan føre til at skoleutviklingen i enkelte 2-nivåkommuner er mer fragmentert i den forstand at utviklingen på de enkelte skoler kan bli svært ulik, slik andre undersøkelser også har vist.²

Kartleggingen viser videre at det er en større satsning på kompetanseutvikling i forhold til videregående opplæring enn i grunnskolen. Resultatene viser at det er gjennom tiltak for kompetanseheving skoleeier i størst grad får kjennskap til det arbeidet som gjøres ute på skolene. Dersom man kan bruke kompetansehevingstiltak på en systematisk måte der både kompetansen heves på feltet og skoleeier tilegner seg god kjennskap til hva som foregår ute på skolene, vil dette kunne være en god innfallsvinkel. Samtidig kan denne kartleggingen tyde på at dette ikke er nok, skoleeier må forventes å ha bedre kjennskap til det arbeidet som gjøres med individvurdering ved sine skoler.

Selve vurderingen tar i følge skoleeiere utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet, men skolene har fortsatt et stykke igjen når det gjelder utvikling av kjennetegn på måloppnåelse i enkeltfag. Et konkret verktøy til vurdering som benyttes både i grunnskolen og i videregående opplæring er arbeidsplaner, og vi har sett at bruken er svært utbredt. Kartleggingen viser også at bruk av arbeidsplaner er mest utbredt i kommuner der individvurderingen tar utgangspunkt i kompetansemålene, og kan således representere en systematisk tilnærming til individvurdering i LK-06. Rambøll Management anbefaler videre undersøkelser knyttet til ulike former for

---

² Finstad og Kvåle (2003). *Reform 97, skolen og kommunen*.

arbeidsplaner, hvordan de benyttes og ikke minst – hva som fører til læring. Dette er også interessant i forhold til resultater i kartleggingen som viser at mange elever verken kjenner målene for opplæringen eller de kriteriene de vurderes etter, ei heller opplever de i særlig grad å involveres i vurdering av eget arbeid. Rambøll Management anbefaler derfor, med bakgrunn i at elevene ikke involveres i vurdering av egen læring i den grad de har krav, at man i videre arbeid legger vekt på utvikling av metoder for bedre å involvere elevene i vurdering av egen læring.

Når det gjelder videregående opplæring i bedrift, ser det ut til at individvurdering ikke har det samme fokuset som i videregående skoler. Imidlertid er det i bedrifter som er tilknyttet opplæringskontor som i størst grad har individvurdering som satsningsområde. I besvarelsene for opplæring i bedrift er dessuten svaralternativet "vet ikke" mye brukt. Her skal det understrekes at det er lenger avstand mellom skoleeier og den enkelte bedrift, og det kan være grunnen til at det er mindre kjennskap til individvurdering i bedriftene enn i skolene. En annen forklaring kan være at respondenterne synes det er vanskelig å ta stilling til påstandene på vegne av flere hundretalls lærebedrifter i fylket. Arbeidet som gjøres ved opplæringskontorene står sentralt og det anbefales en videre undersøkelse knyttet til de arbeidet som gjøres her. I de følgende punkter tar vi en nærmere oppsummering av de funn som er fremkommet i kartleggingen.

2.1 **Tilknytning til Kunnskapsløftet og involvering av elev/lærling**

Når det gjelder individvurdering i **grunnskolen**, viser undersøkelsens resultater at et stort flertall av kommunene oppgir at individvurderingen tar utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet. 54% oppgir at det skjer i stor grad, mens 40% oppgir at det gjøres i noen grad. Samtidig har det vist seg at det er 25% som oppgir at det i liten grad eller ikke i det hele tatt er utarbeidet kjennetegn på måloppnåelse (vurderingskriterier) i enkeltfag. Når det gjelder elevenes deltakelse i individvurdering, viser undersøkelsen at 20% oppgir at elevene i liten grad eller ikke i det hele tatt deltar i vurdering av egen læring. Videre er det 16% som oppgir at skolene i liten grad eller ikke i det hele tatt tilrettelegger for at lærere og elever kan samarbeide om individvurderingen, og 13% oppgir at elevene i liten grad kjenner til målene for, eller vet hva det legges vekt på i opplæringen. Videre analyser viste at de kommunene der elevene i liten grad har kjennskap til hvilke mål de vurderes i forhold til, kjennetegnes av å være små kommuner med 1-2 barneskoler der kommunen er organisert som en tonivåkommune.

For **videregående opplæring** er det henholdsvis 54% og 31% som oppgir at individvurdering i stor grad tar utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet i **videregående skoler** og i **lærebedrifter**. Videre er det 15% av fylkeskommunene som oppgir at det i liten grad eller ikke i det hele tatt er utarbeidet kjennetegn på måloppnåelse i de videregående skolene, mens respondentene er i større grad usikre forhold til om lærebedrifter har gjort dette. Hele 93% har oppgitt at det i noen grad eller i stor grad er variasjoner i hvor målrettet videregående skoler jobber med individvurdering.

Hovedtendensen for videregående opplæring er at elever og lærlinger i noen grad har kjennskap til mål for opplæringen og hvilke kriterier de vurderes etter, og at de i noen grad deltar i vurderingen av egen læring. Det er også verdt å merke seg at 15% oppgir at de videregående skolene i liten grad legger til rette for at lærere og

elever kan samarbeide om individvurderingen, mens hele 39% av respondentene oppgir at de ikke vet om lærebedriftene tilrettelegger for et slikt samarbeid.

2.2 **Vurderingsverktøy som er i bruk**

Alle skoleeiere fikk videre spørsmål om bruk av ulike vurderingsverktøy, og ikke overraskende stod den skriftlige prøven i en særstilling ved at over 90% svarte at den brukes av alle skolene i kommunen eller fylkeskommunen. Det var imidlertid i stor grad ukjent for respondentene om skriftlige prøver blir benyttet som vurderingsverktøy i lærebedriftene. Øvrige verktøy som ble mest benyttet i **grunnskolene** er arbeidsplan eller tilsvarende, jevnlig individuelle elevsamtaler, loggføring av elevens produkter og mappemetodikk. Arbeidsplan blir benyttet i mer enn 2/3 av skolene i 86% av kommunene som besvarte undersøkelsen.

De vurderingsverktøy som skoleeierne oppgir at i størst grad er i bruk **videregående skoler** foruten skriftlige prøver er arbeidsplan eller tilsvarende, jevnlig individuelle elevsamtaler, karriereplan/karrieresamtale og egenvurderingsskjema der eleven vurderer egen prestasjon i forhold til konkrete mål. Respondentene fra fylkeskommunene hadde liten grad av kjennskap til hvilke verktøy som benyttes i **lærebedriftene**, men resultatene tyder likevel på at opplæringsbok, jevnlig individuelle elevsamtaler, arbeidsplan og loggføring av produkter er verktøy som er mye i bruk.

2.3 **Elev-, utviklings- og lærlingsamtale**

Ved gjennomføring av formelle elevsamtaler i **grunnskolen**, oppgir 86% av respondentene at de i stor grad eller i noen grad benyttes et skjema der eleven vurderer egen måloppnåelse som utgangspunkt. 87% oppgir at et slikt vurderingsskjema benyttes som utgangspunkt for utviklingssamtalen med elevens foresatte.

Som forberedelse til elevsamtaler i **videregående skoler**, oppgir 70% av respondentene at det i stor grad eller i noen grad benyttes et slikt skjema. For lærlingsamtalen i **lærebedriftene** oppgis det at 77% i stor eller noen grad benytter et skjema der lærlingen vurderer egen måloppnåelse.

For at elevene skal være i stand til å vurdere egen måloppnåelse, er det avgjørende at de vet hvilke kjennetegn de skal vurdere seg selv etter. Kartleggingen for **grunnskolen** viste at respondentene i 15% av kommunene mener at elevene vet dette i stor grad, mens 16% mener at elevene vet det i liten grad. 11% mener at de foresatte i stor grad vet hvilke kjennetegn elevene vurderes etter, mens 20% mener at de i liten grad vet dette.

I **videregående opplæring** oppgir bare 8% at elevene/lærlingene i stor grad vet hvilke kjennetegn de skal vurdere seg selv etter. Imidlertid oppgir 77% at elevene i noen grad kjenner vurderingskriteriene, mens 62% oppgir at lærlingene i noen grad kjenner disse. 8% mener at elevene i liten grad vet dette, mens for lærlingene oppgir ingen de laveste kategoriene.

2.4 **Systematikk**

Noen av kartleggingens resultater tyder på at en del skoler jobber systematisk med individvurdering på noen måter. Imidlertid er det trolig store variasjoner i hvor systematisk det arbeides, både fra skole til skole og fra skoleeier til skoleeier.

30% av de kommunale respondentene oppgir at lærerne ved samme **grunnskole** i stor grad samarbeider om å utarbeide mål og kjennetegn på måloppnåelse. Videre så

vi at 23% oppgir at skolene i stor grad benytter resultatene fra individvurderingen til å tilpasse opplæringen til den enkelte elev. 19% oppgir at individvurdering i liten grad eller ikke i det hele tatt er et fast tema på grunnskolenes interne møter.

I **videregående opplæring** er det 15% som oppgir at lærerne ved samme **skole** i stor grad samarbeider om å utarbeide mål og kjennetegn på måloppnåelse, og at skolene i stor grad benytter resultatene fra individvurderingen til å tilpasse opplæringen til den enkelte elev. 23% oppgav at individvurdering i stor grad er et fast tema på skolenes interne møter.

Ingen av respondentene oppga at **lærebedriftene** i stor grad benytter resultatene på denne måten. Likevel er det 69% som oppgav at lærebedriftene i noen grad følger individresultatenes resultater systematisk opp, og 54% som oppgir at lærebedriftene i noen grad benytte resultatene til å tilpasse opplæringen. 31% oppgav at individvurdering i noen grad er et fast tema på lærebedriftenes interne møter, mens 62% ikke hadde kjennskap til dette.

2.5 **Kompetanse og kompetanseheving**

Respondentene fra kommunene mener at **grunnskolene** i stor eller noen grad har nødvendig kompetanse for å foreta individvurdering. 29% oppgir at dette er tilfelle i høy grad. Videre er det variasjoner i hvorvidt skoleeiere har tatt initiativ til kompetansehevingstiltak knyttet til individvurdering. 21% har i liten grad eller ikke i det hele tatt iverksatt kompetansehevingstiltak, mens 31% har i liten grad eller ikke i det hele tatt initiativ til erfaringsutveksling om individvurdering på tvers av skoler.

I **videregående opplæring** er det store forskjeller på hvor god skoleeier mener kompetansen til å gi faglig relevante tilbakemeldinger til elever/lærlinger er blant lærerne. 39% mener at **skolene** i stor grad har den nødvendige kompetansen. Hele 31% vet ikke om **lærebedriftene** har nødvendig kompetanse til for å gi faglig relevante tilbakemeldinger til lærlingene, mens de øvrige respondentene har oppgitt at de har det i noen grad.

Over halvparten av de fylkeskommunene som har besvart undersøkelsen, oppgir å i stor grad ha sørget for kompetansehevingstiltak og erfaringsutveksling knyttet til individvurdering i **skolene**. Alle respondentene oppgir videre at videregående skoler selv har satt i gang kompetansehevingstiltak knyttet til individvurdering. 15% oppgir at dette skjer i stor grad, mens de resterende oppgir at det skjer i noen grad.

Når det gjelder kompetansehevingstiltak og erfaringsutveksling for **lærebedriftene**, har skoleeier tatt mest initiativ, men også opplæringskontorene ser ut til å ha vært aktive.

2.6 **Skoleeiers kjennskap og rolle i individvurdering**

Skoleeiers rolle er også forsøkt kartlagt i undersøkelsen. Det viser seg at det i 57% av kommunene i stor grad er avklart hvem som har ansvar for vurderingspraksis i **grunnskolene**, mens 34% mener at dette er avklart i noen grad. 7%, det vil si 20 kommuner, har i liten grad er avklart hvem som har ansvaret for å kjenne til og følge opp vurderingspraksis i grunnskolene, og dette er nesten utelukkende tonivåkommuner. 12% oppgir at skoleeier i liten grad kjenner til hvordan skolene jobber med individvurdering. Ellers får skoleeier først og fremst kjennskap til vurderingspraksis i grunnskolene gjennom tiltak for kompetanseheving, faste møter med skoleleder på

enkelt skoler eller gjennom skolenes virksomhetsplaner. 32% oppgav at individvurdering i stor grad er et satsningsområde i deres grunnskoler.

Når det gjelder **videregående opplæring**, oppgir 69% av fylkeskommunene at det i stor grad, og 31% i noen grad, er avklart hvem som har ansvar for å ha kjennskap til/følge opp vurderingspraksis i **skolene**. Når det gjelder oppfølging og kjennskap til vurderingspraksis i **lærebedriftene** er det 62% som har oppgitt at det i stor grad er avklart. Fylkeskommunene som skoleeier får i størst grad kjennskap til hvordan individvurdering foregår i videregående skoler gjennom egne kompetansehevingstiltak (85%), mens de får kjennskap til hvordan individvurdering foregår i lærebedriftene ved faste møter med opplæringskontor (92%) og kompetansehevingstiltak (77%).

Alle respondentene for fylkeskommunen har oppgitt at individvurdering i stor grad eller i noen grad er et satsningsområde i de **videregående skolene**. For **opplæring i bedrift** oppgir 23% at det i stor grad er et satsningsområde for bedrifter tilknyttet et opplæringskontor, mens ingen oppgir at det i stor grad er et satsningsområde i lærebedriftene som ikke er tilknyttet et opplæringskontor. Her er det imidlertid 46% som oppgir noen grad, og for begge typer lærebedrifter er det 15% oppgir at det i liten grad er et satsningsområde. Det viste seg videre at skoleeier i større grad etter spør dokumentasjon om vurderingspraksis og spiller en aktiv rolle i forhold til individvurdering i skolene enn i lærebedrifter.

3. Om respondentgruppen og metodiske betraktninger

Kartleggingen ble gjennomført ved hjelp av innledende intervjuer og elektronisk spørreundersøkelse til de skolefaglig ansvarlige hos skoleeier. I det følgende presenteres gjennomføring av innledende undersøkelser og selve kartleggingen. Vi går også inn på hvem som har vært respondenter, og hvordan resultatene kan ses på i forhold til de begrensninger vi identifiserte i de innledende undersøkelsene.

3.1.1 Innledende undersøkelser

I forkant av at spørreskjemaet til kartleggingen ble utviklet, gjennomførte Rambøll Management 10 innledende intervjuer med skoleledere, faglig leder og/eller opplæringsansvarlig ved opplæringsbedrifter, og skolefaglig ansvarlige. Mens 7 intervju foregikk på telefon, ble 3 intervju foretatt ved skole-/bedriftsbesøk. Da formålet med å intervju skoleledere, faglige ledere og/eller opplæringsansvarlig ved opplæringsbedrifter var å få mer kunnskap om noen vurderingsopplegg som er i bruk, ble det valgt ut skoler og bedrifter som deltar i et av Utdanningsdirektoratets prosjekter om individvurdering. Disse intervjuene gav eksempler på vurderingsopplegg som er i bruk, og hvordan de benyttes.

Hensikten med å intervju skolefaglig ansvarlige hos tre skoleeiere var å få en pekepinn på hvilken informasjon respondentgruppen hadde om de vurderingsopplegg som er i bruk i skoler og opplæringsbedrifter som de har ansvar for. Det ble derfor valgt ut både skoleeiere som har minst en skole eller bedrift som deltar i Utdanningsdirektoratets prosjekter om individvurdering, og skoleeiere som ikke har skoler eller bedrifter som deltar i slike prosjekter. Disse intervjuene viste at skoleeierne kjente til eksempler på vurderingsopplegg som er i bruk, men at det var variasjoner i hvor god kjennskap de hadde til oppleggene og til hvordan de ble brukt. Opplæringskontorenes sentrale rolle i forhold til hvordan bedriftene jobber med individvurdering kom også opp.

I de innledende undersøkelsene identifiserte vi fire mulige begrensninger ved kartleggingen.³

- Antakelse om at tonivåkommunene i mindre grad enn trenivåkommunene ville være i stand til å svare på spørsmålene om individvurdering.
- En stor andel av respondentene skulle besvare spørsmålene på vegne av mange skoler og lærebedrifter.
- Begrenset kjennskap til individvurdering i lærebedriftene, bygget på en antakelse om at de som har ansvar for individvurdering i skole ikke nødvendigvis er de samme som har ansvar for individvurdering i bedrift.
- En begrenset mulighet til å kartlegge de gode eksemplene på vurderingsverktøy, innholdselementer i disse, og hvordan de systematisk brukes i en kvantitativ spørreskjemaundersøkelse.

---

³ Dette er omtalt i et notat til Utdanningsdirektoratet datert 21.januar 2008.

3.1.2 Gjennomføring av spørreundersøkelsen

På bakgrunn av de innledende undersøkelsene, utarbeidet Rambøll Management et spørreskjema som ble diskutert med oppdragsgiver før utsendelse. Respondentgruppen var som nevnt skolefaglig ansvarlige i alle kommuner og fylkeskommuner, og undersøkelsen ble således sendt til 452 respondenter. Selve kartleggingen ble gjennomført elektronisk i perioden 20.februar - 14.mars, og til sammen 302 respondenter besvarte undersøkelsen. Dette tilsvarer en svarprosent på 67%. Tabellene under fremstiller respondentenes stillinger.

Figur 3-1: Kommunalt ansatte respondenters stillinger. N=289.

Stilling i kommunen	Andel
Kommunaldirektør	3%
Rådmann	1%
Oppvekstsjef eller tilsvarende	44%
Fagansvarlig, skole	18%
Pedagogisk rådgiver /konsulent	18%
Skoleleder	7%
Annet, vennligst spesifiser	10%
I alt	100,0%

Figur 3-2: Fylkeskommunalt ansatte respondenters stillinger. N=13.

Stilling i fylkeskommunen	Andel
Fylkesutdanningssjef eller tilsvarende	39%
Pedagogisk rådgiver/konsulent	15%
Saksbehandler	8%
Annet, vennligst spesifiser	39%
I alt	100,0%

Som nevnt over, identifiserte vi fire mulige begrensninger ved kartleggingen i de innledende undersøkelsene. Den første antakelsen var at tonivåkommunene i mindre grad enn trenivåkommunene ville være i stand til å svare på spørsmålene om individvurdering. Det var 54% som oppgav at kommunen var organisert etter "tonivå-prinsippet" eller "flat struktur", mens 42% oppgav at kommunen var organisert med tre eller flere ledelsesnivåer. 55% oppgav at det var ansatt personer i kommunens administrasjon over skolenivå som kun jobber med opplæring, mens 45% oppgav at dette ikke var tilfellet. En gjennomgang av besvarelsene viser at tonivåkommunene konsekvent oppgir "vet ikke" i større grad enn trenivåkommunene. Imidlertid er det variasjoner i hvor stor denne forskjellen er og vi anser derfor at dette problemet ikke er så stort som vi på forhånd fryktet.

Den andre begrensende faktoren vi har vært oppmerksomme på, var at en stor andel av respondentene skulle besvare spørsmålene på vegne av mange skoler og lærebedrifter. Figur 1-3 fremstiller antallet skoler i kommunene og fylkeskommunene som deltok i undersøkelsen, mens figur 1-4 fremstiller antallet lærebedrifter i de deltagende fylkeskommunene.

Figur 3-3: Antall skoler i de kommuner og fylkeskommuner som har besvart undersøkelsen. N=289 for kommuner, N=13 for fylkeskommuner.

Antall skoler	Kommuner	Fylkeskommuner
1-2 skoler	18,0%	0,0%
3-5 skoler	40,5%	0,0%
6-15 skoler	33,2%	61,5%
16-30 skoler	6,2%	30,8%
Mer enn 30 skoler	2,1%	7,7%
Vet ikke	0,0%	0,0%
I alt	100,0%	100,0%

Figur 3-4: Antall lærebedrifter, herunder opplæringskontor, i de fylkeskommuner som har besvart undersøkelsen. N=13.

Antall lærebedrifter, herunder opplæringskontor	Fylkeskommuner
<101	0,0%
101-300	15,4%
301-500	7,7%
501-1000	30,8%
1001-2000	38,5%
>2000	0,0%
Vet ikke	7,7%
I alt	100,0%

Blant kommunene var det 42% av respondentene som svarte for 6 eller flere skoler. Blant fylkeskommunene svarte alle respondentene for mer enn 6 skoler, og 69% svarte for mer enn 500 lærebedrifter. Svaralternativet "i noen grad" er gjennomgående brukt hyppig i kartleggingens besvarelser, og det er grunn til å tro at dette skyldes at respondentene har benyttet kategorien for å kompensere for variasjoner mellom skolene. Dette gir et oversiktsbilde over situasjonen, men det er ikke mulig på bakgrunn av en kvantitativ undersøkelse å gi svar på hva som ligger bak respondentenes bruk av svaralternativet "i noen grad".

Den tredje begrensningen var skoleeiers kjennskap til individvurdering i lærebedriftene. For det første antok vi at de som har ansvar for individvurdering i skole ikke nødvendigvis er de samme som har ansvar for individvurdering i bedrift. For det andre skulle respondentene svare på vegne av svært mange lærebedrifter. Som vi så av tabell 1-4, var det 69% av respondentene som besvarte på vegne av 501 eller flere lærebedrifter. Det viser seg også at på spørsmålene som handler om lærebedrifter er det en høy andel som har oppgitt "vet ikke" på mange spørsmål. I tillegg til at forklaringen om at det kan være vanskelig å skulle svare på vegne av så mange lærebedrifter på en gang, kan en annen årsak til dette være at det ikke er den i fylkeskommunen som har mest kjennskap til opplæring i bedrift, som har besvart undersøkelsen.

Den siste begrensningen fra de innledende undersøkelsene var muligheten til å kartlegge de gode eksemplene på vurderingsverktøy, innholdselementer i disse, og hvor-

dan de systematisk brukes i en kvantitativ spørreskjemaundersøkelse. For å inkludere et slikt kvalitativt element har vi derfor valgt å legge inn flere åpne spørsmål der respondentene fikk mulighet til å

- spesifisere andre vurderingsverktøy enn de oppgitte svaralternativene
- oppgi navn på skole og/eller lærebedrift som har et godt vurderingsopplegg, med en kort begrunnelse
- gi ytterligere kommentarer vedrørende individvurdering i sitt skoleområde

I mange av disse besvarelsene gis det uttrykk for at individvurdering er et satsningsområde i opplæringen, men at arbeidet mange steder ennå er i oppstarten. Besvarelsene er gjengitt i rapportens vedlegg i uredigert form.

4. Vurderingsopplegg i grunnskolen

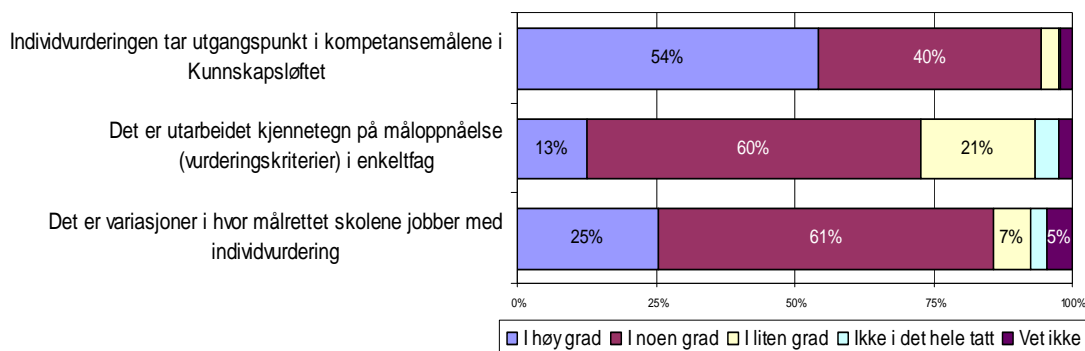
I forskrift til Opplæringsloven slås det i §3-1 fast at elever i grunnskolen har rett til vurdering, og at det skal legges vekt på god veiledning og tilbakemelding til elevene. I dette kapitlet presenteres kartleggingens resultater for individvurdering i grunnskolene. Det vil si at det i dette kapitlet refereres til kartleggingens resultater blant respondenter hos kommuner, som til sammen var 289 stykker.

4.1 Tilknytning til Kunnskapsløftet

Høsten 2006 begynte innføringen av Kunnskapsløftet både i grunnskole og videregående opplæring. Læreplaner for fag i Kunnskapsløftet inneholder kompetansemål som angir hva elever og lærlinger skal kunne etter endt opplæring på ulike trinn. Elevene og lærlingene vil i ulik grad nå, eller kunne nå de fastsatte kompetansemålene. Skolen skal tilpasse opplæringen slik at hver enkelt elev og lærling stimuleres til høyest mulig måloppnåelse.⁴ Det er gitt stor grad av frihet til det lokale læreplanarbeidet, med nettopp det som hensikt at elever og lærlinger skal få en opplæring som i størst mulig grad er tilpasset deres forutsetninger og behov. Elevene har krav på vurdering av hvor de står i forhold til kompetansemålene i faget⁵, og med dette som bakgrunn har det stått sentralt å kartlegge individvurderingens tilknytning til Kunnskapsløftet.

Respondentene fikk spørsmål om hvorvidt individvurderingen tar utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet, om det er utarbeidet kjennetegn på måloppnåelse, og hvorvidt det er variasjoner i hvor målrettet skolene jobber med individvurdering. Figur 4-1 viser denne svarfordelingen for grunnskolene..

Figur 4-1: Individvurdering i grunnskolen. N=289.

Resultatene viser at et stort flertall av kommunene oppgir at individvurderingen tar utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet. 54% oppgir at det gjøres i stor grad, mens 40% oppgir at det gjøres i noen grad. Videre er det et stort flertall som har utarbeidet kjennetegn på måloppnåelse, men her ser vi at det er færre som oppgir at det er gjort i stor grad. De aller fleste, 60%, oppgir at dette er utarbeidet i noen grad. 25% oppgir at dette skjer i liten grad eller ikke i det hele tatt. Det er et relativt høyt tall, og man kan spørre seg hvordan lærere skal kunne gi elevene vur-

⁴ Opplæringsloven § 1-2

⁵ Opplæringslovens § 3-1, § 3-4 og § 4-5

dering av hvor de står i forhold til kompetansemålene i fagene, slik de har krav på, uten at det er utarbeidet hva som er kjennetegn på måloppnåelse i enkeltfag.

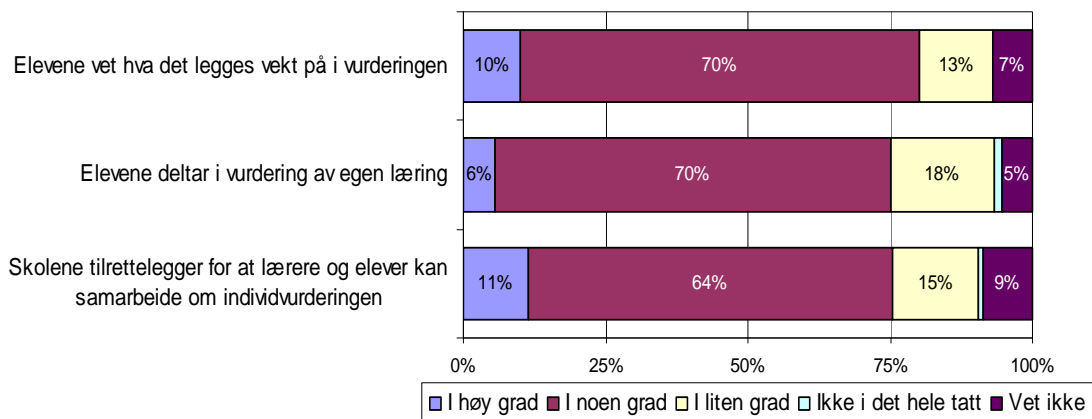
Videre er det til sammen 86% som oppgir at det i stor eller noen grad er variasjoner i hvor målrettet skolene jobber med individvurdering, hvorav 25% oppgir i høy grad. Det tyder på at ikke alle elever får faglig relevante tilbakemeldinger på sine prestasjoner, og det er rimelig å tro at læringsutbyttet dermed er mindre. Det kan tenkes at skoleeiere kan spille en rolle for å redusere disse variasjonene ved å sette individvurdering høyere på dagsorden, for eksempel gjennom kompetanseheving, erfaringsutveksling eller å etterspørre resultater innenfor individvurdering.

4.2 Elevinvolvering

I forskrift til Opplæringsloven 3-4, siste ledd, heter det at "Elevane skal kunne delta i vurderinga av sitt eige arbeid". Slik kan eleven få kunnskap og erfaring med individvurdering og egen læring. Dette forutsetter at elevene kjenner til vurderingskriteriene de skal vurdere seg selv etter, samt målene for opplæringen. Når elevene kjenner til dette, kan det virke motiverende på læringen.

I undersøkelsen fikk respondentene spørsmål som handlet om elevenes kjennskap til vurderingskriterier og deltakelse i egen vurdering, samt i hvilken grad skolene tilrettelegger for at lærere og elever kan samarbeide om individvurderingen. Figur 4-2 viser denne svarfordelingen.

Figur 4-2: Elevmedvirkning i individvurdering. N=289.

Vi ser at skoleeier mener at elevene i noen grad vet hva det legges vekt på i individvurderingen, da hele 70% av respondentene har krysset av for dette svaralternativet. 13% sier seg i liten grad enig i at elevene vet hva det legges vekt på.

Som nevnt, har elevene etter forskriften rett til å delta i vurdering av egen opplæring. Resultatene viser at 76% oppgir at dette skjer i høy eller noen grad, men av disse er det kun 6% som oppgir at det i høy grad skjer. Det er verdt å merke seg at 20% (57 respondenter) oppgir at elevene i liten grad deltar i vurdering av egen læring.

Det er også interessant å se i hvilken grad skolene tilrettelegger for at lærere og elever kan samarbeide om individvurderingen. Det er 75% som oppgir at skolene tilrettelegger i høy eller noen grad, og av disse er det kun 11% som oppgir at de gjør det

i høy grad. Samtidig er det 15% av som oppgir at skolene i liten grad tilrettelegger for at lærere og elever kan samarbeide om individvurderingen.

Når det gjelder svarfordelingen på disse spørsmålene relatert til elevenes deltakelse og kjennskap til vurderingskriterier, er det noen markerte variasjoner i hvordan respondenter fra to- og trenivåkommuner svarer. Andelen som har benyttet svaralternativene "i liten grad" eller "ikke i det hele tatt" er minst dobbelt så stor i tonivåkommuner som i kommuner med tre eller flere ledelsesnivåer. Eksempelvis er det 25% av respondentene fra tonivåkommunene som har oppgitt at elevene i liten grad eller ikke i det hele tatt deltar i vurdering av egen læring, mens det er 11% i kommuner med tre eller flere ledelsesnivåer som benytter en av disse svaralternativene.

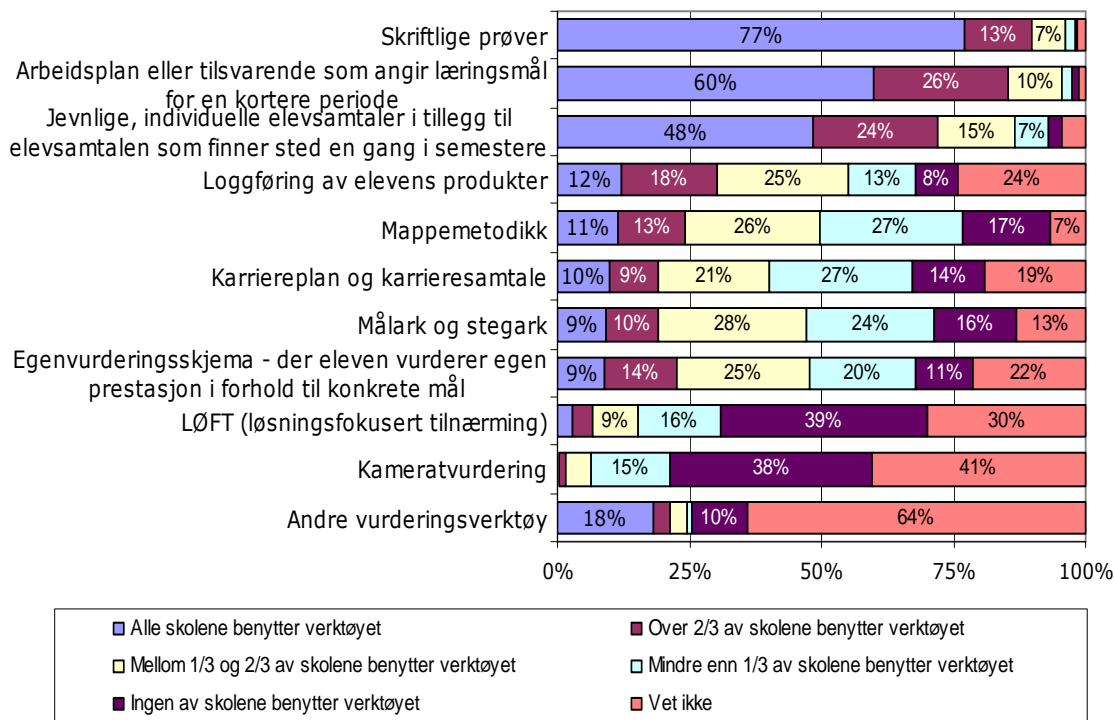
Påstanden om at elevene deltar i vurdering av egen læring, samt påstanden om at skolene tilrettelegger for at lærere og elever samarbeider om individvurdering, merker seg også ut når vi ser på besvarelsene i forhold til antallet skoler i kommunen. Andelen som oppgir svaralternativene "i liten grad" eller ikke i det hele tatt" er høyere i kommuner med 1-2 skoler enn i kommuner med flere skoler.

4.3 **Vurderingsverktøy som er i bruk i grunnskolen**

Det finnes en rekke ulike vurderingsverktøy som benyttes i grunnskolen. De kan være av mer formell art, som karakterer, eller av mer uformell art. Noen steder kan det trolig være snakk om en hel verktøykasse, der en har mulighet til å kombinere bruken av ulike verktøy. Vurderingsverktøyene har ulike formål, de gir ulik type informasjon, og det finnes en rekke måter å benytte verktøyene på. I dette kartleggingsoppdraget, der vi har henvendt oss til skoleeiere, har det vært et mål å få kjennskap til hvilke vurderingsverktøy som benyttes og hvor utbredt bruken er.

I undersøkelsen ble respondentene derfor bedt om å oppgi hvor stor andel av skolene deres som benyttet ulike vurderingsverktøy. De verktøyene som det ble spurt etter i spørreskjemaet var verktøy som ble kartlagt gjennom litteraturstudier og de innledende undersøkelsene. I tillegg fikk respondentene mulighet til å oppgi andre vurderingsverktøy som ble benyttet i deres skoler. Disse er gjengitt i rapportens vedlegg, men vi nevner at det var kartleggingsprøver og muntlige prøver som hyppigst ble gjengitt av hhv 11 (4%) og 8 respondenter (3%). Figur 4-3 fremstiller resultatene for de verktøy det ble spurt etter i undersøkelsen.

Figur 4-3: Vurderingsverktøy benyttes til individvurdering i grunnskolen. N=289.

Figuren indikerer at det er de tradisjonelle vurderingsverktøyene som er mest i bruk. Ikke overraskende er det den skriftlige prøven som i størst grad benyttes som vurderingsverktøy, og 77% oppgir at det benyttes i alle skolene i sin kommune. Derneft er det arbeidsplan, samt jevnlig, individuelle samtaler i tillegg til elevsamtalen som finner sted en gang i semesteret, som benyttes i størst grad. Det er hhv. 60% og 48% som oppgir at disse verktøyene benyttes i alle skolene. Her er det også viktig å merke seg at det er en stor andel som ikke vet om de verktøyene det er spurt etter er i bruk, og bildet hadde kanskje sett annerledes ut om det var skolene som hadde besvart.

Som vi ser av figuren, er det også enkelte av de vurderingsverktøy som det ble spurt etter som ikke brukes i det hele tatt i mange kommuner. Det er hhv 38% og 39% som oppgir at kameratvurdering og LØFT (løsningsfokuset tilnærming) ikke benyttes i noen av deres skoler. I litteratur om individvurdering, og i våre innledende undersøkelser, fikk vi inntrykk av at mappemetodikk er et utbredt verktøy. Imidlertid er det 17% som oppgir at mappemetodikk ikke benyttes i noen av deres skoler, og videre er det 16% som oppgir at målark og stegark ikke benyttes i deres skoler, og 14% oppgir at karriereplan og karrieresamtale ikke benyttes.

4.3.1 Mer om arbeidsplaner

Arbeidsplaner og nytten av dem har vært et tema i skoledebatten den siste tiden. Nytteten henger sammen med hvordan arbeidsplanen er utformet og hvordan den brukes. Undersøkelsens resultater viser at arbeidsplaner er i bruk i en rekke skoler. Videre analyser av datamaterialet viser dessuten at det er mer utbredt å benytte arbeidsplaner i kommuner der individvurderingen i høy grad tar utgangspunkt i kompetansemålene for Kunnskapsløftet enn i kommuner der man i mindre grad tar utgangspunkt i kompetansemålene. Når kompetansemålene er styrende for arbeidspla-

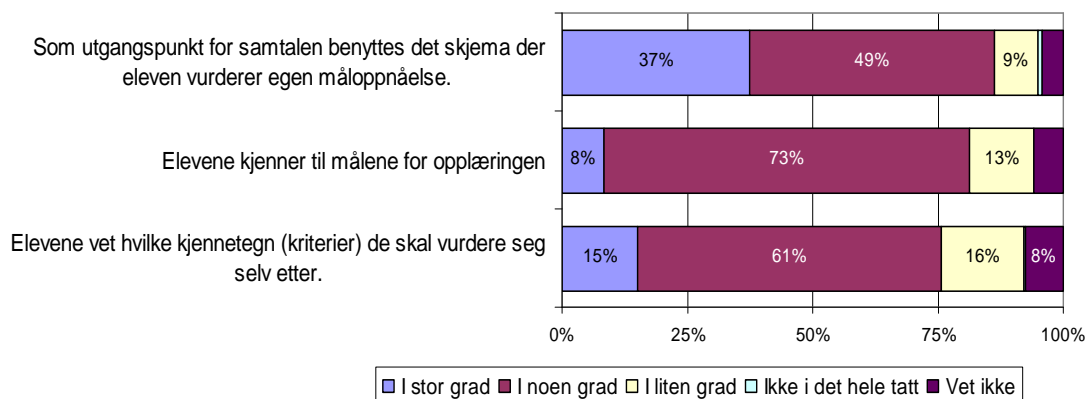
nens utforming og bruk, kan man si at arbeidsplanen er en systematisk tilnærming til opplæringen. Da vil bruken av arbeidsplanen også være pedagogisk begrunnet. Rambøll Management mener at det vil være svært interessant å se nærmere på utformingen og bruken av arbeidsplaner, gitt at det er så utbredt som undersøkelsen dokumenterer. Tema for disse undersøkelsene vil være hvorvidt det er en pedagogisk begrunnelse bak ulike arbeidsplaners utforming og bruk, hvordan de kan brukes systematisk i opplæringen og for å gi elevene faglig relevante tilbakemeldinger på sine egne prestasjoner. En annen interessant variabel vil være i hvilken grad elevene selv får være med å lage arbeidsplanene. Elevundersøkelsen 2007 viste at dette var den aktiviteten knyttet til medbestemmelse som elevene sjeldnest opplever å få være med på.⁶ Halvparten av elevene i grunnskolen oppgir at de ikke får være med på å lage arbeidsplaner i noen fag, og kun 10 % sier at de får være med på å lage slike planer i mange eller alle/de fleste fagene.

4.4 Elev- og utviklingssamtale

Forskrift til Opplæringsloven slår i § 3-3 fast at "Undervegsvurderinga skal ein gi løpande i opplæringa som rettleiing til eleven. Ho skal hjelpe til å fremje læring, utvikle kompetansen til eleven og gi grunnlag for tilpassa opplæring." Videre skal elevens kontaktlærer minst to ganger i året gjennomføre "ein planlagd og strukturert samtale med foreldra eller dei føresette om korleis eleven arbeider til dagleg og gjere greie for korleis eleven står i forhold til kompetansemåla i faga." Dette er nedfelt i forskriftens § 3-2. Samtalen kalles gjerne for utviklingssamtale, og det er dette begrepet vi bruker i det følgende. I utviklingssamtalen skal de foresatte få en tilbakemelding på hvordan eleven arbeider i det daglige, og hvordan eleven står i forhold til kompetansemålene. Mange elever deltar på samtalen, og de har fra fylte 12 år rett til dette.

Kontaktlærer gjennomfører gjerne en forberedende samtale med eleven før utviklingssamtalen, og vi bruker her begrepet elevsamtale. Figur 4-4 fremstiller undersøkelsens besvarelser på spørsmål om elevsamtalen, mens figur 4-5 presenterer svarfordelingen for utviklingssamtalen.

Figur 4-4: Individuelle samtaler med elevene. N=289.

Resultatene gir grunn til å tro at mange skoler har et system der elevene skriftliggjør sin vurdering av egen måloppnåelse før en elevsamtale. Det er knapt 87% som opp-

⁶ Oxford research (2007). *De viktige få – Elevundersøkelsen 2007*. Tilgjengelig på http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/Brukerundersokelser%202007/Elevundersokelsen_2007.pdf. Sist besøkt 30.04.2008.

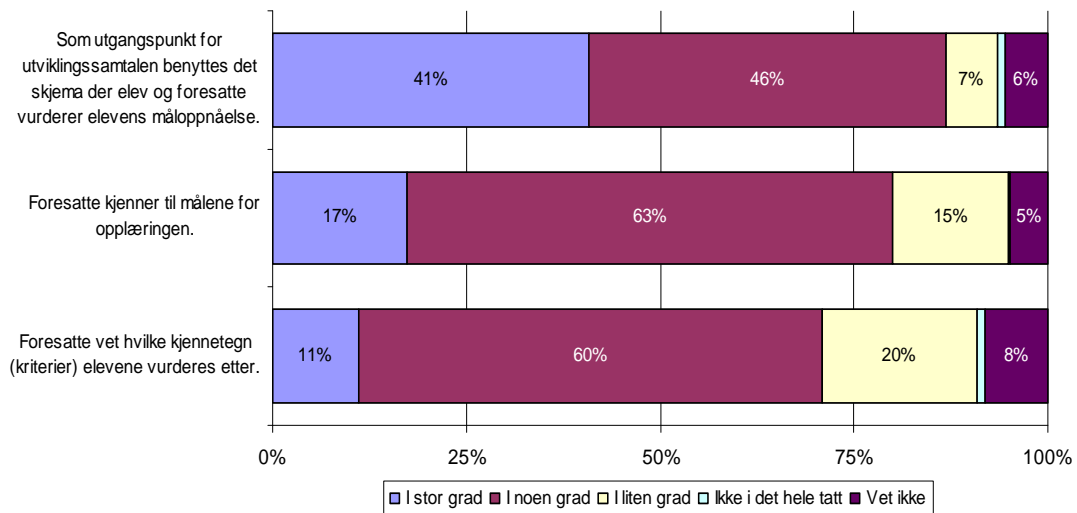
gir at det brukes et vurderingsskjema som utgangspunkt for elevsamtalen, og 38% av dem oppgir at dette i stor grad benyttes.

Videre er det 81% som oppgir at elevene kjenner til målene for opplæringen i stor eller noen grad, mens 76% som oppgir at elevene i stor eller noen grad vet hvilke kjennetegn (kriterier) de skal vurdere seg selv etter. For disse påstandene er det hhv 13% og 17% (48 respondenter) som oppgir at elevene i liten grad eller ikke i det hele tatt kjenner målene for opplæringen eller vet hvilke kjennetegn de skal vurdere seg selv etter.

I figur 4.2 var det bare 10% som oppgav at elevene i høy grad vet hva det legges vekt på i opplæringen, og dette sammenfaller med resultatene i figur 4.3 der 8% oppgir at elevene i høy grad kjenner til målene for opplæringen. Imidlertid viste figur 4.2 at det bare var 6% som mente at elevene i høy grad deltok i vurdering av egen læring, mens i figur 4.3 oppgir 37% at det benyttes et skjema der eleven vurderer egen måloppnåelse i forkant av individuelle samtaler. Dette kan tyde på at elever ved en del skoler likevel er med og vurderer egen måloppnåelse, men at det trolig er noe tilfeldig hva de vurderer seg selv ut i fra.

I figur 4-5 skal vi se i hvilken grad vurderingsskjema benyttes som utgangspunkt for utviklingssamtalen.

Figur 4-5: Individuelle utviklingssamtaler med hver elevs foresatte hvert halvår. N=289.

Det er 86% som oppgir at det i stor eller noen grad benyttes et skjema der elev og foresatte vurderer elevenes måloppnåelse som utgangspunkt for utviklingssamtalen. Det er med andre ord mer utbredt å benytte denne type skjema for utviklingssamtalen enn for elevsamtaler.

Respondentene vurderer at foresatte og elever i ganske lik grad kjenner til målene for opplæringen, men at foresatte i mindre grad kjenner vurderingskriteriene. 80% oppgir at foreldrene i stor eller noen grad kjenner målene for opplæringen, mens 81% mente dette gjaldt for elevene. Mens 71% oppgir at foreldrene i stor eller noen grad vet hvilke kjennetegn elevene skal vurdere seg etter, er det 76% som oppgir at elevene kjenner vurderingskriteriene i stor eller noen grad. De som har svart at de foresatte i

liten grad eller ikke i det hele tatt kjenner vurderingskriteriene summeres til 21%, mens det er knapt 17% som oppgir at elevene i liten grad eller ikke i det hele tatt kjenner vurderingskriteriene.

Videre analyser viser et sammenfall mellom de kommunene som oppgir at det i stor grad benyttes et skjema i forkant av samtalen med foresatte, og kommuner som oppgir at individvurdering er et satsningsområde (omtales under punkt 4.7). Vi ser også at andelen som bruker skjema i stor grad synker når det oppgis at individvurdering i mindre grad er et satsningsområde. Andelen som oppgir at det i liten grad eller ikke i det hele tatt benyttes et slikt skjema som utgangspunkt for foreldresamtale er også betydelig større blant respondenter som oppgir at ikke er et satsningsområde i det hele tatt.

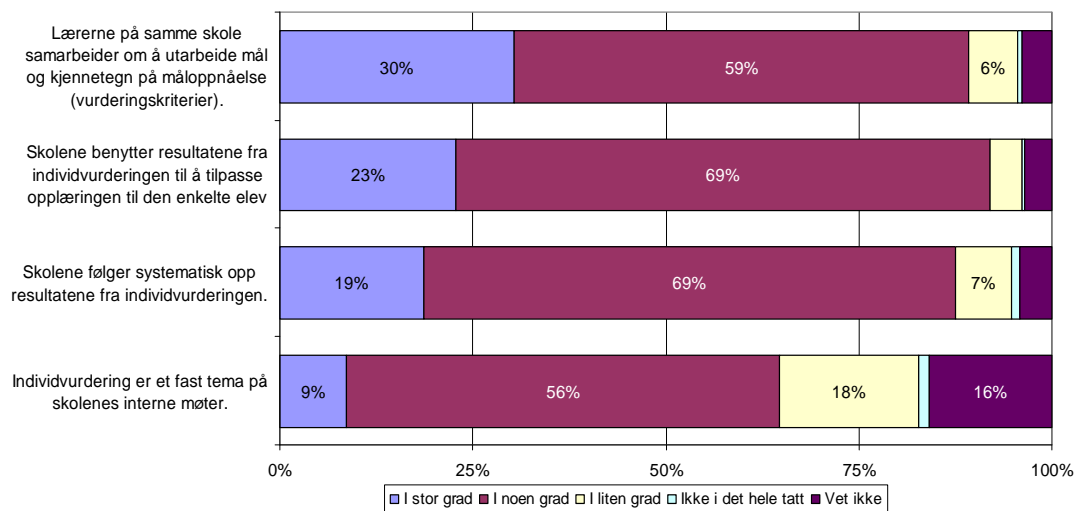
Denne kartleggingen har valgt å ikke nærmere definere type skjema som benyttes. Når undersøkelsen viser at en rekke skoler benytter et skjema som utgangspunkt for individuelle elevsamtaler og utviklingssamtaler, og at disse gjerne benyttes i kommuner der individvurdering er et satsningsområde, vil det være av interesse å undersøke dette videre. Sentrale temaer vil da være hvordan ulike skjemaer er utformet, hva som er innholdet i dem, hvordan de brukes, og hva som oppleves som mest hensiktsmessige av elever, lærere og foresatte.

4.5 **Systematikk**

Individvurdering ses i Kunnskapsløftet som en viktig del av den enkelte elevs opplæring, og det vektlegges da også at det jobbes systematisk med individvurderingen. I opplæringsøyemed bør dette innebære at resultatene fra individvurderingen følges opp, og at de brukes til å tilpasse opplæringen til den enkelte elev. På et mer overordnet nivå kan det bety at det legges til rette for kompetanseheving og erfaringsutveksling på den enkelte skole og i samarbeid med andre skoler. Slik er det et mål at den individvurdering som gjøres skal innlemmes i skolens videre opplæringsvirksomhet, slik at det blir systematikk i selve individvurderingen og at det videre blir systematikk i bruken av resultatene. Tatt videre kan man si at systematisk vurderingspraksis bør bli en del av skolekulturen og det daglige virke ved skolen.

I undersøkelsen ble respondentene bedt om å ta stilling til noen påstander relatert til systematikken i det arbeidet som gjøres med individvurdering i skolene. Det har vært et mål å kunne fange opp hvorvidt resultatene fra individvurderingen integreres i det videre arbeidet med å tilby bedre tilpasset undervisning. Resultatene er presentert i figur 4-6.

Figur 4-6: Skolenes systemer for individvurdering. N=289.

Resultatene som fremstilles i figur 4-6 tyder på at det jobbes systematisk med individvurdering i mange kommuner, men at det varierer i hvilken grad. Dette kan være uttrykk for at et mer systematisk arbeid med individvurdering er i ferd med å iverksettes i forbindelse med innføringen av Kunnskapsløftet, men at det er ulikt hvor langt arbeidet har kommet i de forskjellige kommunene og skolene. Dette kan også henge sammen med at læreplanene har vært ferdige til ulik tid. Ser vi nærmere på resultatene i figuren, viser det seg at det er 89% som oppgir at lærerne på samme skole i stor eller noen grad samarbeider om å utarbeide mål og kjennetegn på måloppnåelse (vurderingskriterier), og av disse er det 30% som oppgir at de samarbeides stor grad. Dette kan trolig knyttes til krav om lokalt læreplanarbeid for å realisere målene i LK-06.

92% oppgir at skolene i stor eller noen grad benytter resultatene til å tilpasse opplæringen til den enkelte elev, hvorav 23% oppgir at det gjøres i høy grad. Målet med systematisk bruk av individvurdering og resultater fra denne bør være at en høyere andel kan angi at det i høy grad gjøres ved deres skoler.

88% oppgir at skolene i stor eller noen grad følger resultatene systematisk opp, og det er 19% som oppgir at det gjøres i høy grad. Kommuner med kun 1-2 skoler skiller seg noe mer negativt ut enn gjennomsnittet når det gjelder skolens systematiske oppfølging av resultatene fra individvurderingen.

Det siste spørsmålet i figur 4-6 dreier seg om hvorvidt individvurdering er et fast tema på skolens interne møter. 65% oppgir at det er et fast tema i stor eller noen grad, men bare 9% av dem oppgir at det er tilfelle i høy grad. 19% oppgir at individvurdering i liten grad eller ikke i det hele tatt er et fast tema på skolens interne møter. Det skal imidlertid bemerkes at resultatet ikke må tolkes som en besvarelse på hvorvidt individvurdering er et tema på interne møter overhodet, da respondentene ble bedt om å ta stilling til om det var et *fast* tema.

I Stortingsmelding 16 (2006-2007) ... og ingen stod igjen presiseres det at mange skoler har en svak evalueringskultur, og at for få skoler baserer sitt utviklingsarbeid

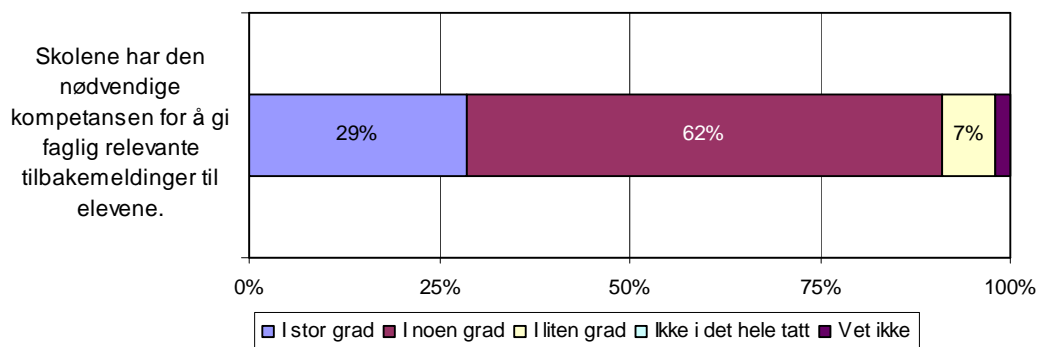
på systematiske vurderinger av elevenes læringsutbytte.⁷ Sosial utjevning står på den politiske agendaen, og tidlig innsats anses i denne Stortingsmeldingen å være et viktig virkemiddel. Tidlig innsats innebærer både vurdering av elevenes kompetanse og oppfølging av resultater. Av de foregående resultatene kan vi lese at det fortsatt er en stykke igjen når det gjelder systematisk bruk av og oppfølging av resultatene. Det tyder på at tilbudet og oppfølgingen elevene får vil variere mye alt ettersom hvilken skole og hvor i landet eleven bor. Videre kan en spørre seg om det også er variasjoner mellom lærerne i hvorvidt individvurdering foretas systematisk, og om det således er variasjoner mellom klassene eller fagene på den enkelte skole. Systematisk bruk av vurderingsopplegg vil være et viktig bidrag i forhold til å sikre at elevene fikk et godt tilbud uansett hvilken skole de går på. Det er rimelig å tro at den type arbeid som er satt i gang med utarbeidelse av kjennetegn på måloppnåelse vil bidra til bedre systemer for individvurdering.

4.6 Kompetanse og kompetanseheving

I de innledende undersøkelsene ble det av informantene nevnt at gode fagkunnskaper og kompetanse i veiledning er avgjørende for å kunne gi faglig gode og relevante tilbakemeldinger til den enkelte elev. Videre må man ha god kjennskap til læreplanen og kompetansemålene i det enkelte fag, og kjenne til ulike metoder for individvurdering fordi elever lærer på ulike måter. En forutsetning for målrettet kompetanseutvikling er at skoleeieren utvikler en plan for kompetanseutvikling som er forankret i den enkelte virksomhets hovedutfordringer og utviklingsbehov.⁸

Det har i undersøkelsen blitt kartlagt hvordan skoleeierne vurderer skolenes kompetanse til å foreta individ, og hvorvidt skoleeier har iverksatt kompetansehevingstiltak. Figur 4-7 viser fordeling på spørsmål om kompetanse til å foreta individvurdering.

Figur 4-7: Kompetanse til å foreta individvurdering i grunnskolen. N=289.

Vi ser at hele 91% av respondentene oppgir at skolene i høy eller noen grad har den nødvendige kompetansen for å gi faglig relevante tilbakemeldinger til elevene. Av disse er det 29% som oppgir at skolene i stor grad har den nødvendige kompetan-

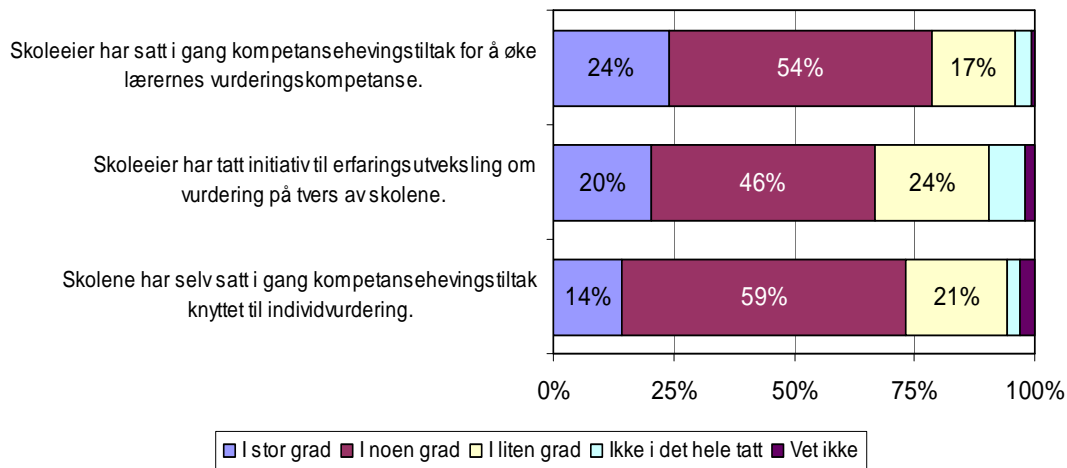
⁷ St.melding 16 (2006-2007). ...og ingen stod igjen – Tidlig innsats for livslang læring. Tilgjengelig på <http://www.regjeringen.no/Rpub/STM/20062007/016/PDFS/STM200620070016000DDDPDFS.pdf>. Sist besøkt 30.04.2008.

⁸ Utdannings- og forskningsdepartementet (2005). Strategi for kompetanseutvikling i grunnskolen 2005 – 2008. Tilgjengelig på http://udir.no/upload/Brosjyrer/strategi_for_kompetanseutvikling.pdf. Sist besøkt 30.04.2008.

sen. Det kan være et tegn på ytterligere behov at så mange som 62% oppgir at skolene i noen grad har nødvendig kompetanse.

Vi skal videre se på om skoleeier har tatt initiativ til kompetanseheving og erfaringsutveksling for å øke kompetansen til å foreta individvurdering, og hvorvidt skolene selv har satt i gang kompetansehevingstiltak. Dette fremstilles i figur 4-8.

Figur 4-8: Kompetanse og samarbeid i forbindelse med individvurdering i grunnskolen. N=289.

Hovedtendensen som synliggjøres i figuren er at det i mange kommuner er tatt initiativ til kompetanseheving og erfaringsutveksling knyttet til individvurdering. Imidlertid tyder resultatene også på at det i noen kommuner er gjort lite for å øke skolenes kompetanse på individvurdering.

Det er 79% som oppgir at skoleeier i stor eller noen grad har satt i gang kompetansehevingstiltak for å øke lærernes kompetanse til å foreta individvurdering, og av disse er det 24% som oppgir at det i stor grad er tatt slike initiativ. Samtidig er det 21% som oppgir at skoleeier i liten grad eller ikke i det hele tatt har satt i gang kompetansehevingstiltak for å øke lærernes kompetanse til å foreta individvurdering.

Skoleeiere har i litt mindre grad tatt initiativ til erfaringsutveksling om individvurdering på tvers av skolene, men det er 67% som oppgir å ha gjort det i stor eller noen grad. 31% (90 respondenter) oppgir at skoleeier i liten grad eller ikke i det hele tatt har tatt initiativ til slik erfaringsutveksling.

Skolene selv oppgis å ha satt i gang kompetansehevingstiltak i stor eller noen grad av 73% av respondentene. 14% av disse oppgir at dette er tilfelle i stor grad. 24% oppgir at skolene i liten grad eller ikke i det hele tatt har satt i gang kompetansehevingstiltak knyttet til individvurdering.

Videre analyser viser at tonivåkommuner i mindre grad enn trenivåkommuner har tatt initiativ til kompetansehevingstiltak og erfaringsutveksling om individvurdering.

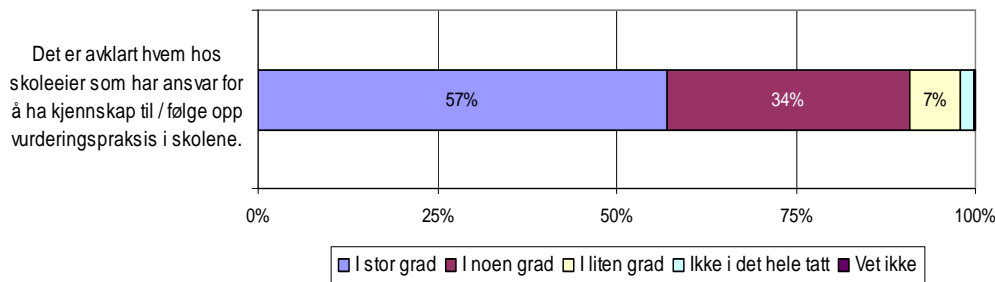
4.7 Skoleeiers kjennskap og rolle i individvurdering

Det er skoleeier som har det overordnede ansvaret for at elevene får oppfylt retten til individvurdering. I tillegg til å handle om skoleeiers rolle i kompetanseheving knyttet til individvurdering, handlet undersøkelsen om andre sider ved skoleeiers rolle i indi-

vidvurdering. Vi skal først se på hvorvidt det er avklart hvem hos skoleeier som har ansvar for å ha kjennskap til og følge opp individvurdering, og deretter hvordan skoleeier får denne kjennskapen. Disse resultatene er fremstilt i figur 4-9 og 4-10.

Figur 4-9: Skoleeiers kjennskap og oppfølging av vurderingspraksis i skolene. N=289.

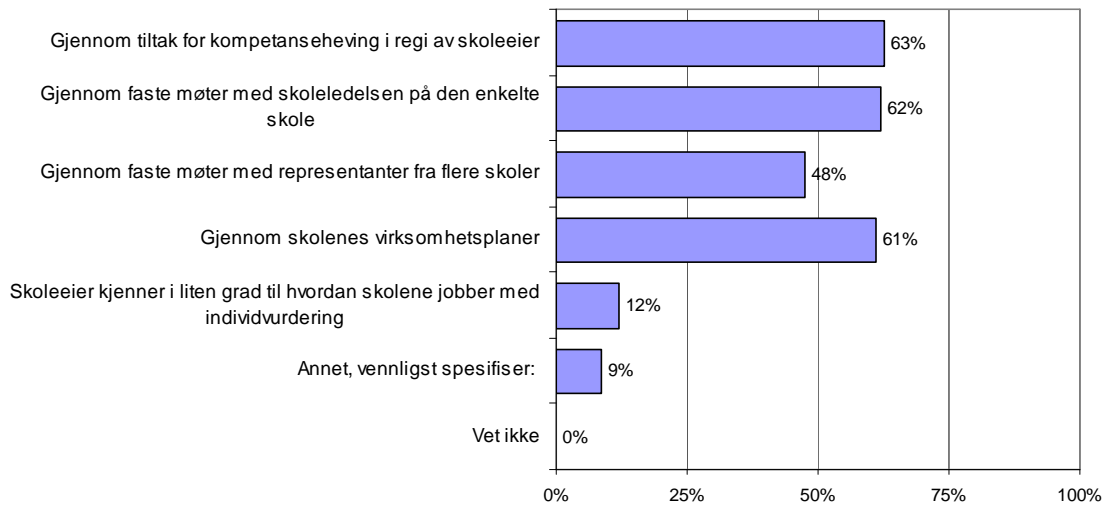
Det er 57% som oppgir at det i stor grad er avklart hvem hos skoleeier som har ansvar for å ha kjennskap til og følge opp vurderingspraksis i skolene. Samtidig er det 34% som oppgir at dette bare i noen grad er avklart, men også 9% (26 respondenter) som oppgir at det i liten grad eller ikke i det hele tatt er avklart.

Selv om antallet respondenter som oppgir at det i liten grad eller ikke i det hele tatt er avklart hvem som har ansvar for å kjenne til og følge opp individvurdering i grunnskolene er lavt, har vi kikket nærmere på hvem disse er. Videre analyser viser at dette så å si utelukkende dreier seg om tonivåkommuner. Som vi så under punkt 4.2 om elevinvolvering, og under punkt 4.6 om kompetanseheving, skilte tonivåkommunene seg ut også her. Det er også grunn til å bemerke at andelen respondenter som har oppgitt "vet ikke" på undersøkelsens spørsmål er gjennomgående høyere for tonivå- enn for trenivåkommuner. Disse resultatene gir ikke uten videre grunnlag for å påstå at det i mindre grad jobbes aktivt eller systematisk med individvurdering i skolene i tonivåkommuner. Resultatene indikerer imidlertid på at det er særlig i tonivåkommuner at *skoleiere* har minst kjennskap til og fokus på individvurdering, og det kan nok også påvirke hvordan skolene jobber. Tidligere undersøkelser peker også på at skoleutviklingen i tonivåkommuner kan bli fragmentert i den forstand at utviklingen på de enkelte skoler kan bli svært ulik.⁹

Videre skal vi se hvordan skoleeier faktisk får kjennskap til individvurdering i skolene.

⁹ Finstad og Kvåle (2003). "Reform 97, skolen og kommunen".

Figur 4-10: Måter skoleeier får kjennskap til hvordan individvurdering foregår i skolene. Respondentene har kunnet sette flere kryss. N=289.

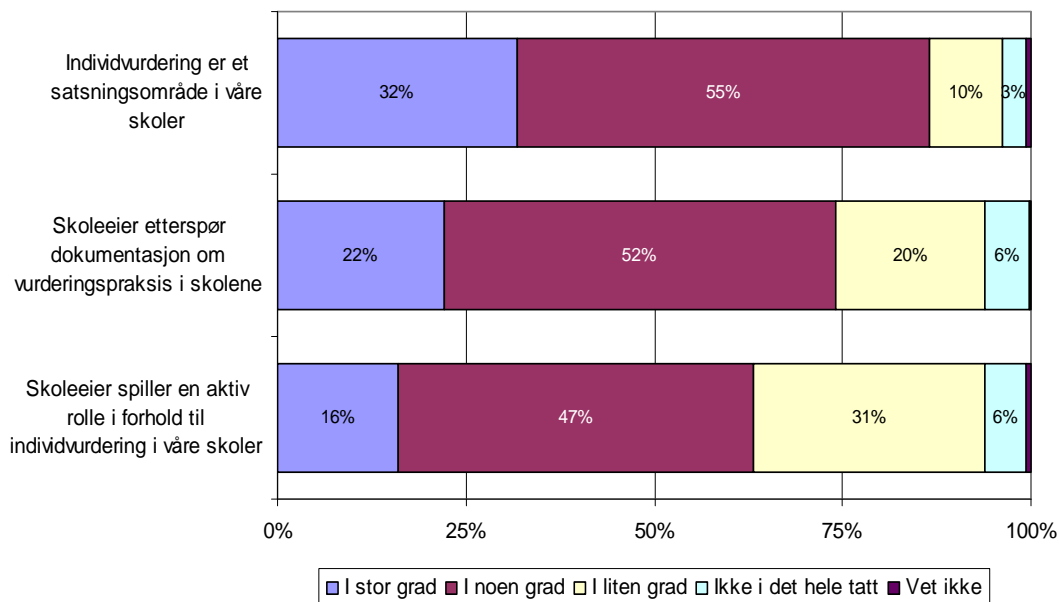
Figuren viser at det er særlig fire måter skoleeier får kjennskap til individvurdering i skolene:

- Gjennom tiltak for kompetanseheving i regi av skoleeier (63%)
- Gjennom faste møter med skoleledelsen på den enkelte skole (62%)
- Gjennom skolenes virksomhetsplaner (61%)
- Gjennom faste møter med representanter fra flere skoler (47%)

Det er 12% av skoleeiere som oppgir at de i liten grad kjenner til hvordan skolene jobber med individvurdering. Det viser seg at de aller minste kommunene oppgir at de i mindre grad har kjennskap til hvordan skolene jobber med individvurdering enn i større kommuner. I kommuner med færre enn 2000 innbyggere er det 17% av kommunene som krysser av for at de ikke har kjennskap. Når vi gjør samme analyse på antall skoler ser vi at det ikke nødvendigvis dreier seg om antallet skoler i kommunene, ettersom de med få skoler ikke skiller seg ut fra gjennomsnittet.

Videre fikk respondenten spørsmål knyttet til i hvilken grad individvurdering er å regne som et satsningsområde i skolene, og spørsmål relatert til hvor aktive de er som skoleeiere. Svarene er illustrert i figur 4-11.

Figur 4-11: Skoleeiers rolle i individvurdering. N=289.

Resultatene i figur 4.11 indikerer at skoleeiere i noen kommuner har et aktivt forhold til individvurdering i skolene, men at det slett ikke gjelder alle. Det er 87% som oppgir at individvurdering i stor eller noen grad er et satsningsområde i deres skoler, og 32% av disse oppgir at det i stor grad er et satsningsområde. 13% oppgir at individvurdering i liten grad eller ikke i det hele tatt satses på.

Når det gjelder å etterspørre dokumentasjon om individvurdering, er det 74% som oppgir at det gjøres i stor eller noen grad, hvorav 22% har oppgitt stor grad. Hele 26% oppgir at dokumentasjon i liten grad eller ikke i det hele tatt etterspørres.

63% oppgir at skoleeier spiller en aktiv rolle i stor eller noen grad i forhold til individvurdering. Det er samtidig hele 36% (105 respondenter) som oppgir at skoleeier i liten grad eller ikke i det hele tatt er aktiv i forhold til individvurdering.

4.8 Oppsummering

Ser vi mer overordnet på de resultatene som er presentert om individvurdering i grunnskolene, har vi sett stor grad av variasjon i forhold til hvilken kjennskap skoleeier har til individvurdering ved egne skoler, i forhold til systematikk i individvurderingen, og i forhold til å legge til rette for at elevene kan delta i vurdering av egen læring. Det er snakk om variasjoner mellom skoleeiere og fra skole til skole, og disse resultatene er gjeldende for hele grunnopplæringen.

I kartleggingen har vi sett at flere små kommuner som har tonivåorganisering kjennetegnes av mangel på avklaring av hvem som har ansvar for å ha kjennskap til å følge opp vurderingspraksis i skolene. Dette kan føre til at skoleutviklingen i enkelte tonivåkommuner er mer fragmentert, i den forstand at utviklingen på de enkelte skoler kan bli svært ulik, slik andre undersøkelser også har vist.¹⁰

¹⁰ Finstad og Kvåle, 2003: Reform 97, skolen og kommunen

Videre fremgår det av kartleggingen at mange elever verken kjenner målene for opplæringen eller de kriteriene de vurderes etter (figur 4.2 og 4.4), ei heller opplever de i særlig grad å involveres i vurdering av eget arbeid (figur 4.2). At elevene ikke involveres i vurdering av egen læring i den grad de har krav på, kan man også se i resultatene fra Elevundersøkelsens resultater om medvirkning.¹¹

Rambøll Management har sett at det i stor grad benyttes ulike verktøy i forbindelse med individvurderingen, og skjema i forbindelse med utviklingssamtale og elevsamtale. Dersom det er slik at skoler i stor grad støtter seg til bruken av slike verktøy og metoder, kan det være en spennende innfallsvinkel i arbeidet med å bedre individvurderingen å studere både form, innhold og bruk. De verktøy og metoder som er i bruk må bidra til å bevisstgjøre elevene på målene i opplæringen, og bidra til at de i større grad kan vurdere egen måloppnåelse. Uavhengig av bruken av slike verktøy er det avgjørende finne frem til metoder som i større grad involverer elevene i vurderingsarbeidet.

Kompetanseheving i regi av skoleeier ser ut til å være en av flere kanaler for at skoleeier skal få kjennskap til hvordan skolene jobber med individvurdering. Kompetanseheving representerer en "mykere" måte å stimulere skolene til å jobbe med individvurdering på, enn å stille dokumentasjonskrav. Med disse betraktningene i mente, er det betenkelig at det finnes det en del kommuner som ikke tilbyr lærerne kompetanseheving innenfor individvurdering, slik det fremgår av figur 4.8. Samtidig viser kartleggingen at mange skoleeiere har liten kjennskap til hva som foregår på skolene med hensyn til individvurdering og at det derfor kan være nødvendig å ty til nye virkemidler.

---

¹¹ Oxford research (2007). *De viktige få – Elevundersøkelsen 2007*. Tilgjengelig på http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/Brukerundersokelser%202007/Elevundersokelsen_2007.pdf. Sist besøkt 30.04.2008.

5. Vurderingsopplegg i videregående opplæring

Retten til vurdering i videregående opplæring for elever, lærlinger og lærekandidater slås fast i kapittel 4 i forskrift til Opplæringslova. Her heter det at "Det skal leggjast vekt på å gi god tilbakemelding og rettleing til elevane, lærlingane og lærekandidata- ne. Det skal også leggjast til rette for at dei kan gjere god eigenvurdering."

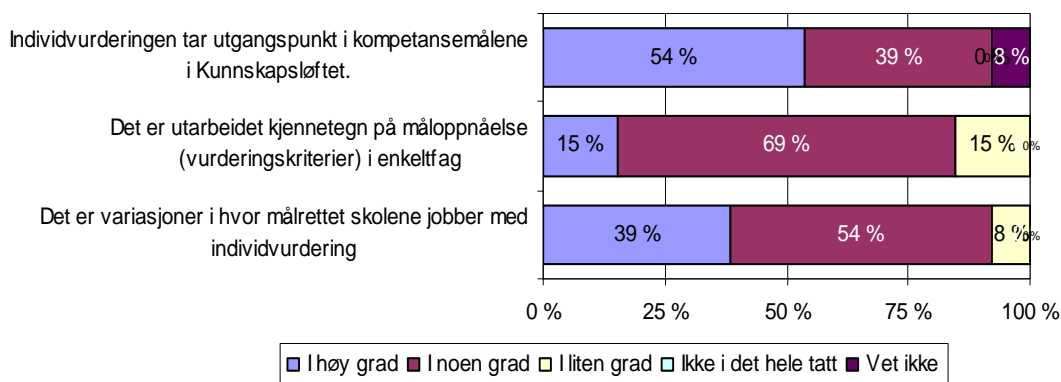
I dette kapitlet omtales resultatene av kartleggingen i den videregående opplæ- ringen, det vil si besvarelsene til respondenter i fylkeskommunene, i alt 13 stykker. Undersøkelsen omfattet både videregående opplæring og opplæring i bedrift, og det ble tydelig skilt mellom disse opplæringsformene i spørreskjemaet. I fremstillingen i dette kapitlet er det noen steder skilt mellom de to opplæringsformene, mens and- re steder er besvarelsene sammenstilt for å se på likheter og forskjeller. Spørsmåle- ne er i stor grad de samme som ble stilt til kommunene.

Når det gjelder opplæring i bedrift, er det noe større avstand mellom skoleeier og den enkelte lærebedrift enn det er til skolene. Det er et gjennomgående trekk at res- pondentene i stor grad har benyttet svaralternativet "vet ikke" for de deler av spør- reskjemaet som handler om individvurdering i lærebedriftene, noe som indikerer at respondentgruppen ikke har så gode kunnskaper om individvurdering i lærebedrifte- ne. En annen årsak kan være at størsteparten av respondentene ikke har villet ta standpunkt til spørsmålene på vegne av minst 500 lærebedrifter.

5.1 Tilknytning til Kunnskapsløftet og elevinvolvering

Vi skal starte med å se på hvordan videregående skoler knytter individvurderingen til Kunnskapsløftet, og hvordan elevene involveres i vurdering av eget arbeid. Fylkes- kommunene ble bedt om å ta stilling til påstander om hvorvidt individvurderingen tar utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet, om det er utarbeidet kjenne- tegn på måloppnåelse i enkeltfag, og hvorvidt det er variasjoner i hvor målrettet sko- lene jobber med enkeltfag. Vi vil først se på svarfordeling for opplæring i skole.

Figur 5-1: Individvurdering i videregående skole. N=13.

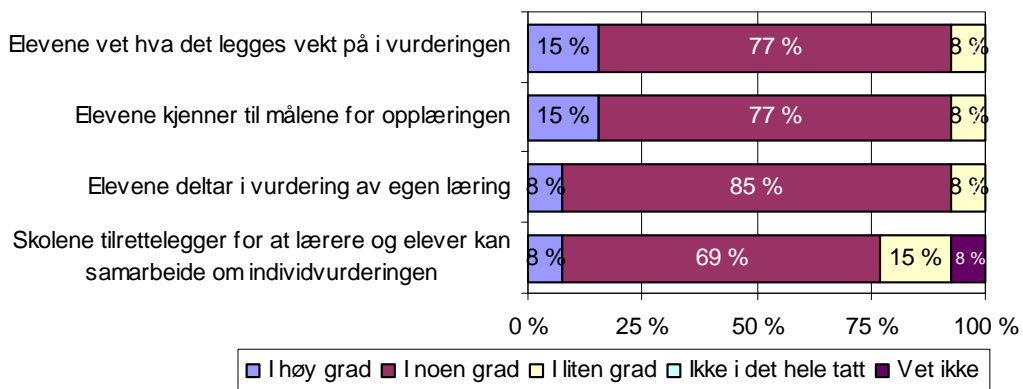
Figuren viser at et stort flertall mener at individvurdering i videregående skoler tar utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet. Det er hele 92% som oppgir at dette var tilfelle i høy eller noen grad, mens de resterende 8% oppgir "vet ikke". Av de 92% er det 54% som oppgir høy grad.

Videre er det 85% som oppgir at det i stor eller noen grad er utarbeidet kjennetegn på måloppnåelse (vurderingskriterier) i enkeltfag. Imidlertid er det bare 15% som oppgir at det er gjort i stor grad. Det er også 15% (2 respondenter) som oppgir at det i liten grad er utarbeidet kjennetegn på måloppnåelse i enkeltfag.

En forklaring på at ikke flere har oppgitt "høy grad" på disse spørsmålene kan være at læreplanene for de ulike fag ikke har kommet samtidig, og at arbeidet med vurderingskriterier dermed er kommet ulikt langt. Imidlertid kan den nederste søylen i figuren også bidra til å forklare dette, da det viser seg å være 39% som oppgir at det i høy grad er variasjoner i hvor målrettet skolene jobber med individvurdering. Respondentene kan da ha valgt å oppgi "noen grad" på de andre spørsmålene for å besvare mest mulig riktig for alle de videregående skolene i fylket.

Videre ble respondentene bedt om å ta stilling til påstander om elevenes kjennskap til hva det legges vekt på i individvurderingen og hvorvidt de kjenner til målene for opplæringen. Det ble også spurt om elevene deltar i vurderingen av egen læring og om skolene tilrettelegger for at lærere og elever kan samarbeide om individvurderingen. Dette fremstilles i figur 5-2.

Figur 5-2: Elevinvolvering i vurderingsarbeidet. N=13.

Hovedtendensen i dette materialet tyder på elevene i noen grad har kjennskap til viktige sider ved hvordan de vurderes. Det er 92% som oppgir at elevene i stor eller noen grad vet hva det legges vekt på i individvurderingen, og at de i stor eller noen grad kjenner til målene for opplæringen. Av disse er det bare 15% (2 respondenter) som oppgir høy grad.

Det er også 92% som oppgir at elevene i stor eller noen grad deltar i vurdering av egen læring, men bare 8% (1 respondent) oppgir at dette er tilfelle i høy grad. Dette kan kanskje henge sammen med den siste påstanden.

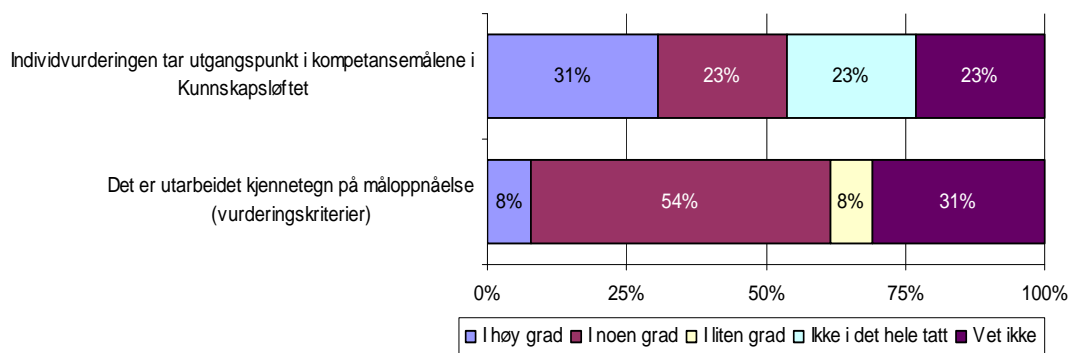
Her er det 77% som oppgir at skolene i høy eller noen grad tilrettelegger for at lærere og elever kan samarbeide om individvurdering, men bare 8% (1 respondent) har oppgitt høy grad. Vi påpeker også at 15% oppgir at skolene i liten grad tilrettelegger for at lærere og elever kan samarbeide om individvurdering, mens 8% (1 respondent) har oppgitt "vet ikke".

Videre skal vi se på respondentenes besvarelser om individvurdering i lærebedriftene.

5.2 Tilknytning til Kunnskapsløftet og involvering av lærlingene

Respondentene ble også bedt om å ta stilling til påstander om at individvurderingen i lærebedriftene tok utgangspunkt i Kompetansemålene i Kunnskapsløftet, og hvorvidt det er utarbeidet kjennetegn på måloppnåelse for den individvurdering som gjøres i opplæring i bedrift. Besvarelsene er fremstilt i figur 5-3. Respondentene ble derimot ikke spurt om variasjoner i lærebedriftenes individvurderingsarbeid, da vi ikke så det som hensiktsmessig når de fleste fylkeskommunene benytter mer enn 500 lærebedrifter i videregående opplæring.

Figur 5-3: Individvurdering i lærebedriftene. N=13.

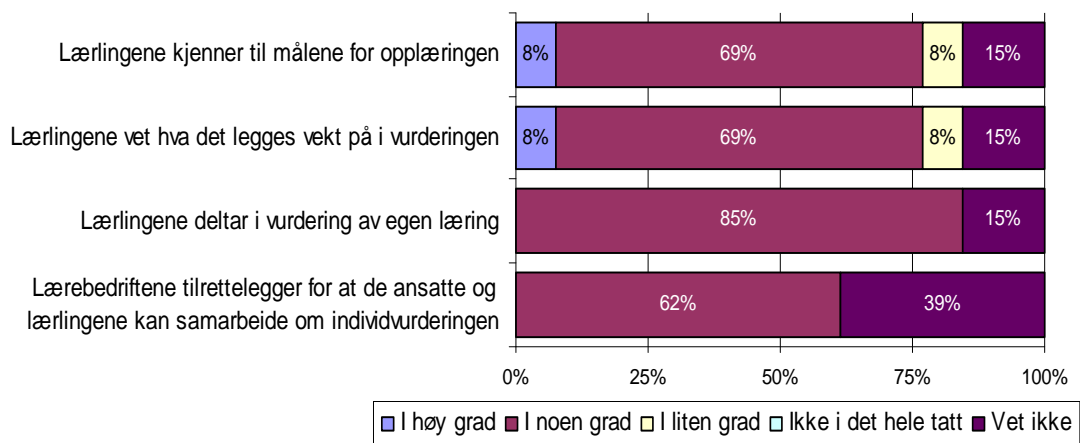
Ved første øyekast gir resultatene for lærebedriftene inntrykk av at det i lavere grad jobbes aktivt med individvurdering sammenlignet med resultatene for videregående skoler, fordi det er færre som benytter graderingen "i høy grad". Samtidig står kategorien "vet ikke" i flere tilfeller for en betydelig andel av besvarelsene.

Det er 54% som oppgir at individvurderingen i stor eller noen grad tar utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet, og av disse er det 31% som oppgir høy grad. Det er imidlertid interessant at 23% (3 respondenter) oppgir at individvurderingen ikke i det hele tatt tar utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet. Det er også en del av bildet at 23% har oppgitt "vet ikke" på dette spørsmålet.

Når det gjelder hvorvidt det er utarbeidet kjennetegn på måloppnåelse (vurderingskriterier), er det 61% som oppgir at det er gjort i høy eller noen grad. Utarbeidelse av vurderingskriterier er med andre ord mer utbredt enn at individvurderingen tar utgangspunkt i Kunnskapsløftet.

Vi skal videre se på lærlingenes kjennskap til mål for opplæring og hva som vektlegges i individvurderingen, hvorvidt lærlingen deltar i vurdering av egen læring og ikke minst om lærebedriftene tilrettelegger for samarbeid mellom de ansatte om lærlingen om individvurderingen. Dette fremstilles i figur 5-4.

Figur 5-4: Involvering av lærlingene i vurderingsarbeidet. N=13.

Figuren viser at det er 77% som oppgir at lærlingene i høy eller noen grad kjenner målene for opplæringen, og som i høy eller noen grad vet hva det legges vekt på i individvurderingen. 8% av disse oppgir høy grad. Mens 8% oppgir at lærlingene i liten grad kjenner mål for opplæringen og vet hva det legges vekt på i individvurderingen, er det 15% som har oppgitt "vet ikke". Det er viktig å merke seg at det her er snakk om opplæring i bedrift, og at opplæringen i flere av programfagene gjerne er knyttet til fremstilling av ulike produkter og tjenester. Vi så i figur 5.4 at flere skoleiere oppga at man tok utgangspunkt i kompetansemålene ved individvurdering, samtidig er det en viss usikkerhet i forhold til hvorvidt resultatene i figur 5.5 viser at lærlingene kjenner til kompetansemål eller om resultatene er knyttet til andre vurderingskriterier som benyttes. Kanskje vurderes de i like stor grad i forhold til det bedriftene regner som kvalitet ved selve produktene eller tjenestene mer enn i forhold til hva LK-06 har definert som kompetansemål.

Når det gjelder involvering av lærlingene i vurderingsarbeidet, oppgir 85% at lærlingene i noen grad deltar i vurdering av egen læring, mens resten av respondentene oppgir "vet ikke".

Til sist er det 62% som oppgir at lærebedriftene i noen grad tilrettelegger for at de ansatte og lærlingene kan samarbeide om individvurdering. Her er imidlertid andelen som oppgir "vet ikke" høy, på hele 39%.

5.2.1 Mer om involvering av elevene og lærlingene i individvurderingen

Rambøll Management mener at undersøkelsens resultater viser et utviklingspotensial i å fokusere på en bevisstgjøring av elevene på mål for opplæringen og hva det legges vekt på i individvurderingen. Dette er nødvendige forutsetninger for at elevene skal kunne involveres på en hensiktsmessig måte i vurdering av eget arbeid. Spørsmålet blir da hvordan dette gjøres på en god måte, samt hvilke metoder og verktøy som er hensiktsmessige å ta i bruk for å involvere elevene mer i vurdering av sitt eget arbeid.

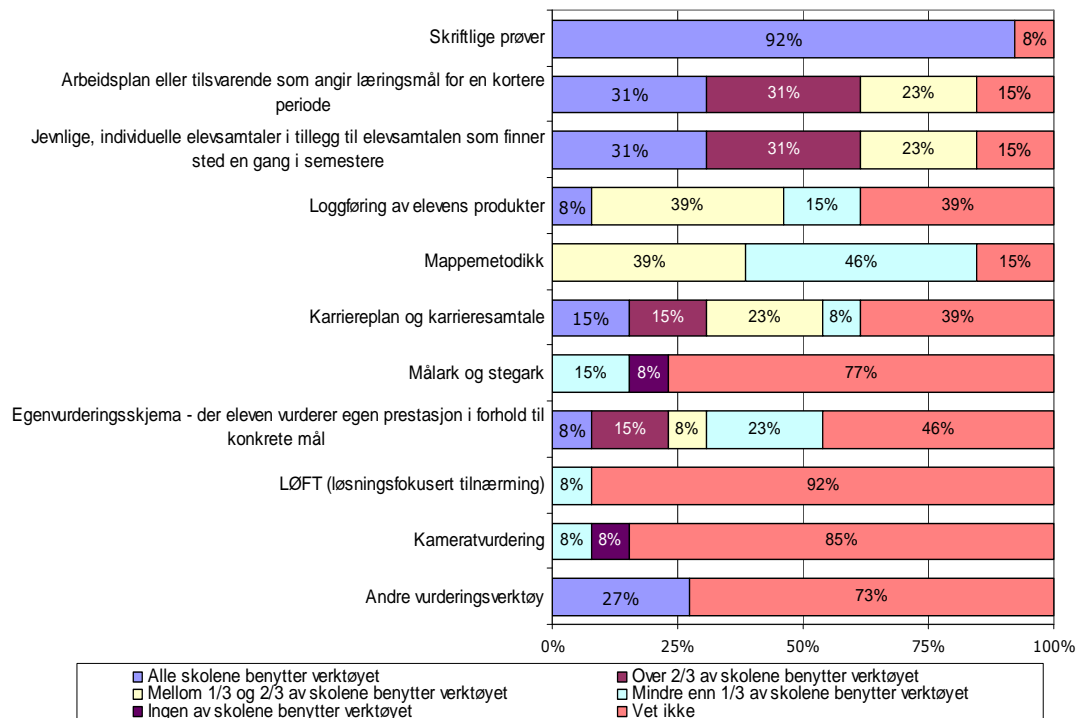
5.3 Vurderingsverktøy som er i bruk i videregående opplæring

Undersøkelsen kartla også hvilke vurderingsverktøy som er i bruk i videregående opplæring i skole og bedrift. Som vi skal se, er andelen som oppgir "vet ikke" svært høy, og den er større for opplæring i bedrift enn for opplæring i skole. Resultatene

fra spørsmål om vurderingsverktøy i skole gjengis i figur 5-5, mens resultatene om hvilke vurderingsverktøy som er i bruk i lærebedriftene presenteres i figur 5-6. Det er noen variasjoner i hvilke svaralternativer respondentene skulle besvare for. For bedrift er det tatt med opplæringsbok, mens målark/stegark og LØFT er utelatt.

Figur 5-5: Vurderingsverktøy benyttes til individvurdering i videregående skoler. N=13.

Som nevnt ovenfor og som det fremgår av figuren, er andelen som har oppgitt "vet ikke" svært høy for enkelte verktøy. Ikke overraskende er det imidlertid skriftlig prøve som er mest utbredt, da hele 92% oppgir at det benyttes på alle skolene i fylket. Videre er det flere verktøy som ser ut til å være relativt utbredt, da de oppgis å benyttes av 2/3 av skolene i fylket:

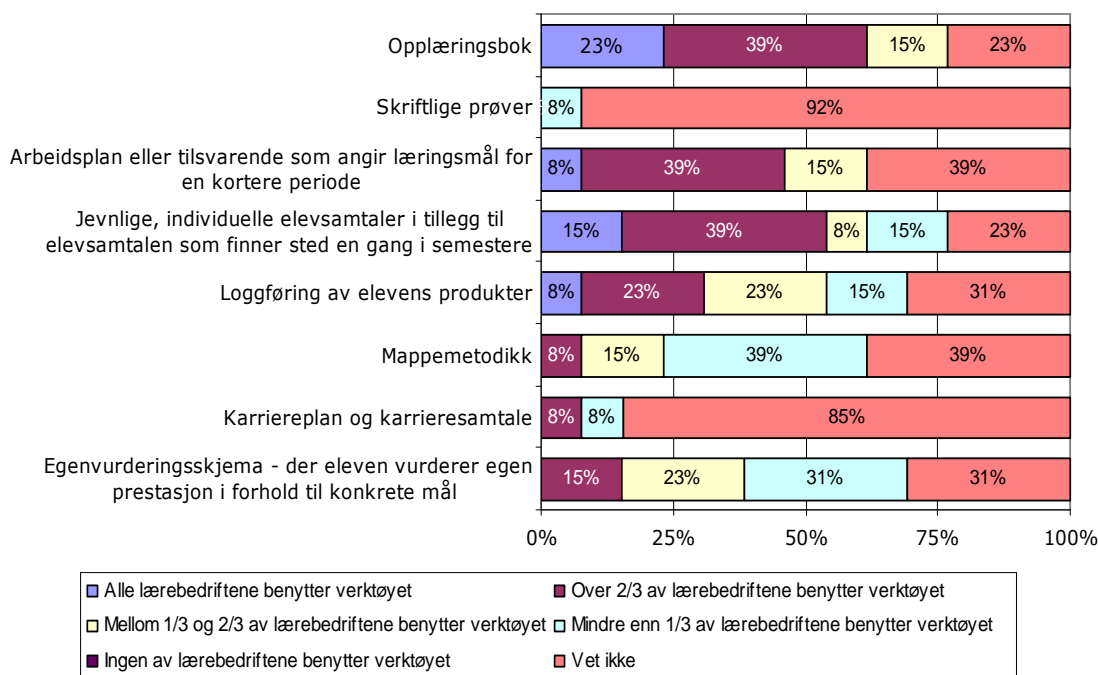
- 62% oppgir at over 2/3 av deres skoler benytter arbeidsplan eller tilsvarende som angir læringsmål for en kortere periode
- 62% oppgir at over 2/3 av deres skoler har jevnlig, individuelle elevsamtaler i tillegg til elevsamtalen som finner sted en gang i semesteret
- 31% oppgir at over 2/3 av deres skoler benytter karriereplan og karrieresamtale
- 23% oppgir at over 2/3 av deres skoler benytter egenvurderingsskjema der eleven vurderer egen prestasjon i forhold til konkrete mål

Når det gjelder mappemetodikk viser resultatene fra kartleggingen at dette verktøyet ikke er så utbredt i videregående skoler. I forrige kapittel så vi at i grunnskolene er det 24% av respondentene som oppgir at 2/3 eller flere av skolene bruker mappemetodikk, mens ingen av respondentene som svarte for videregående opplæring oppgav at så mange av deres skoler benyttet verktøyet. Derimot er det 39% som oppgir at mapper benyttes i mellom 1/3 og 2/3 av deres videregående skoler. For de

Øvrige verktøyene er andelen som har oppgitt "vet ikke" så stor at vi ikke ser det formålstjenlig å kommentere resultatene ytterligere.

Vi går nå videre til å se på resultater fra spørsmålene vedrørende vurderingsverktøy som benyttes til individvurdering i bedrifter. Vi påpeker at respondentene kunne velge kameratvurdering og en åpen kategori, "andre vurderingsverktøy", men disse er tatt ut av figuren da samtlige respondenter oppgav "vet ikke" for disse alternativene.

Figur 5-6: Vurderingsverktøy benyttes til individvurdering i lærebedrifter. N=13.

Figur 5-6 viser at det er en svært høy andel av respondentene som ikke har kjennskap til hvorvidt lærebedriftene benytter seg av de ulike verktøyene som oppgis i undersøkelsen. Dette må tas i betraktning når vi så ser nærmere på resultatene om hvilke vurderingsverktøy som benyttes i videregående opplæring i lærebedrift:

- 62% oppgir at over 2/3 av lærebedriftene bruker opplæringsbok
- 54% oppgir at over 2/3 av lærebedriftene benytter jevnlig, individuelle elevsamtaler i tillegg til elevsamtalen som finner sted en gang i semesteret
- 46% oppgir at over 2/3 av lærebedriftene benytter arbeidsplan eller tilsvarende som angir læringsmål for en kortere periode
- 31% oppgir at over 2/3 av lærebedriftene loggfører elevens produkter

Når det gjelder mappevurdering, er det 23% som oppgir at mer enn 1/3 av lærebedriftene bruker verktøyet.

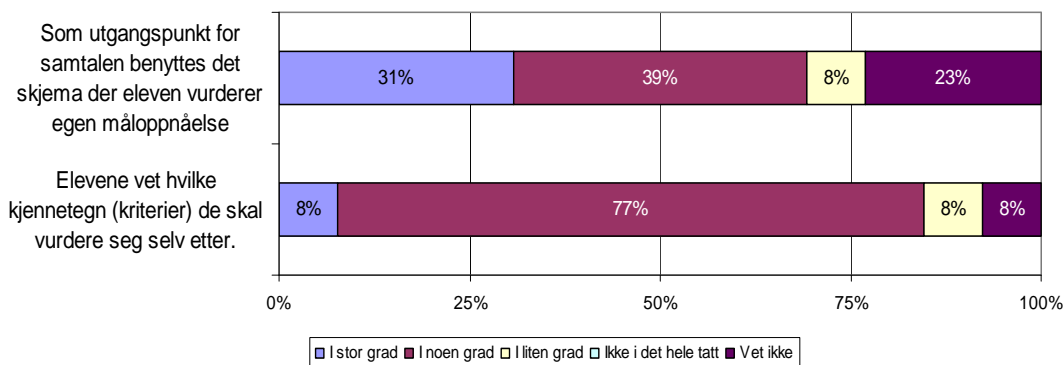
Som for individvurdering i grunnskolene, viser videre analyser at det er mer utbredt å benytte arbeidsplaner i de fylkeskommunene der individvurderingen i høy grad tar utgangspunkt i kompetansemålene for Kunnskapsløftet. Det kan tyde på at arbeidsplanene brukes systematisk, noe som trolig øker nytten. Det vil være interessant å

se nærmere på utforming, innhold og bruk av ulike typer arbeidsplaner, og hva som oppleves som en hensiktsmessig bruk.

5.4 Elev- og lærlingsamtale

Både elever og lærlinger skal ha en elev-/lærlingsamtale en gang i halvåret. Dette fremgår av § 4-5 i forskrift til Opplæringsloven. Dette gir elevene og lærlingene en mulighet til å selv å diskutere og vurdere sin egen faglige progresjon i samarbeid med lærer eller opplæringsansvarlige, og en mulighet for de sistnevnte til å gi faglig relevante tilbakemeldinger til eleven eller lærlingen. Respondentene skulle oppgi om elevene vet hvilke kjennetegn de skal vurdere seg selv etter, og hvorvidt det benyttes et skjema der eleven vurderer egen måloppnåelse som utgangspunkt for samtalen. Vi skal først se på besvarelser i forhold til praksis i skoler, før vi går videre til hva som gjøres i lærebedrifter.

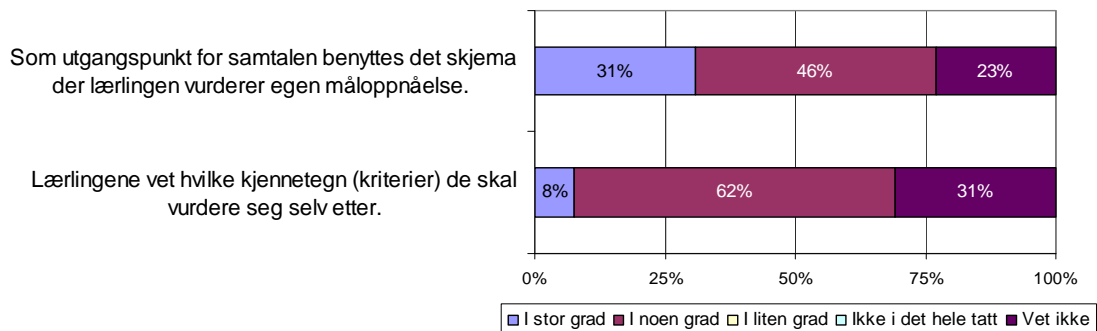
Figur 5-7: Individuelle samtaler med elevene hvert halvår. N=13.

Resultatene som fremstilles i figur 5-7 viser at det er 69% som oppgir at det i stor eller noen grad benyttes et skjema der eleven vurderer egen måloppnåelse som utgangspunkt for elevsamtalen, og av disse oppgir 31% at det i høy grad benyttes. Videre er det 85% som oppgir at elevene i stor eller noen grad vet hvilke kjennetegn (kriterier) de skal vurdere seg selv etter, hvorav kun 8% oppgir høy grad. Dette gir inntrykk av at det er utbredt å benytte et egenvurderingsskjema som utgangspunkt for elevsamtalen, men at elevene i noe mindre grad har god kunnskap om hvilke kjennetegn de skal vurdere seg selv etter. Dette kan henge sammen med resultatene fra figur 5-1, som viste at det i liten grad er utviklet kjennetegn på måloppnåelse.

Vi går nå videre til å se på svarfordelingen for samme spørsmål for lærebedrifter.

Figur 5-8: Individuelle samtaler med lærlingene hvert halvår. N=13.

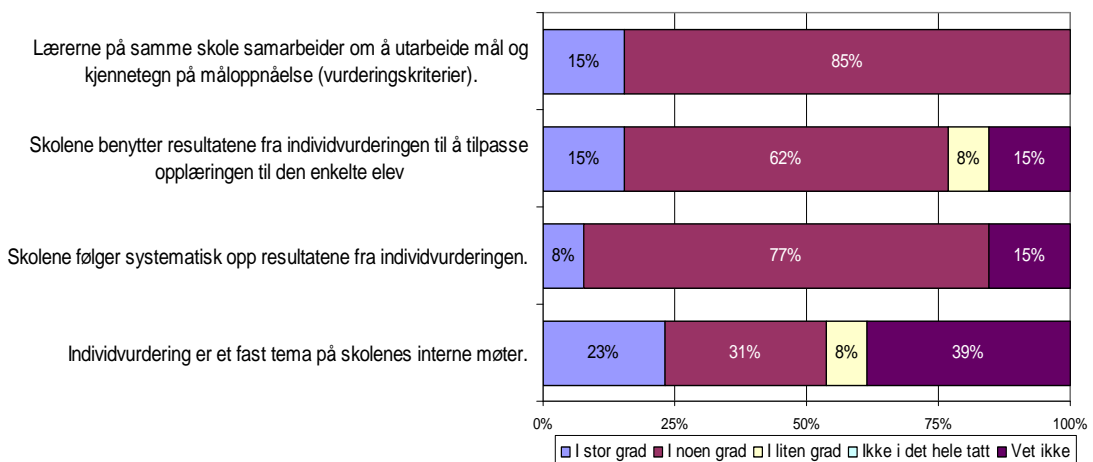
Resultatene for hvorvidt det benyttes et skjema der lærlingene vurderer egen måloppnåelse samsvarer godt med resultatene for elevene i videregående skoler, men andelen som i stor eller noen grad benytter et skjema i forkant av samtalen er imidlertid litt større for lærebedriftene enn for videregående skoler. Imidlertid har respondentene mindre kjennskap til hvorvidt lærlingene vet hvilke kjennetegn de skal vurdere seg selv etter.

Egenvurderingsskjema som benyttes før elev- og lærlingsamtalen ser ut til å være i bruk mange steder. I og med at dette er en konkret måte å involvere elev og lærling i vurdering av eget arbeid på, og at nettopp involvering ser ut til å være et utviklingsområde ut fra undersøkelsens resultater, vil det være av interesse å gjøre videre undersøkelser. Sentrale spørsmål vil da være hvordan disse skjemaene er utformet, hvordan de brukes, og hvorvidt de oppleves som hensiktsmessige.

5.5 Systematikk

Det er et mål at den individvurdering som gjøres skal innlemmes i skolens og bedriftens videre opplæringsvirksomhet, slik at det blir systematikk i selve individvurderingen og at det videre blir systematikk i bruken av resultatene. Respondentene fikk flere spørsmål relatert til graden av systematikk i individvurdering i skole og i lærebedrift. Resultatene for videregående opplæring i skole gjengis i figur 5-9, og for opplæring i bedrift i figur 5-10.

Figur 5-9: Skolenes systemer for individvurdering. N=13.

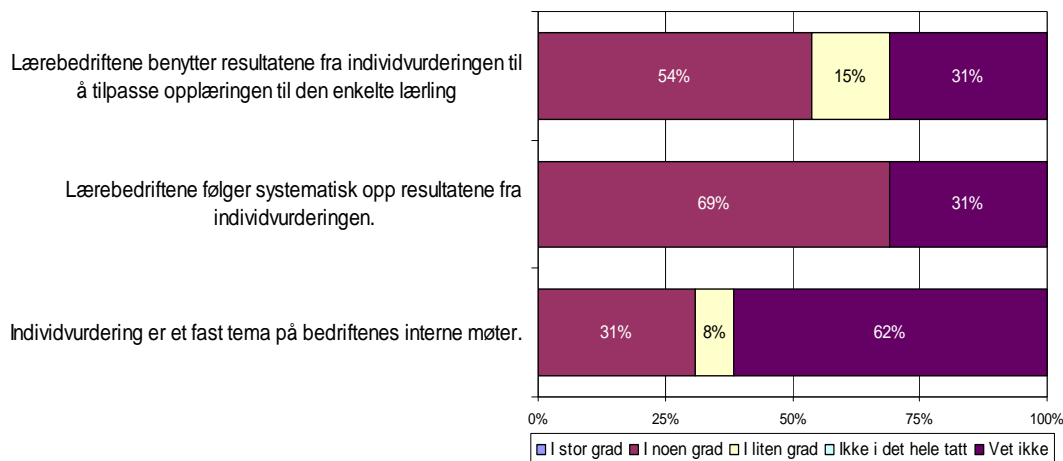
Resultatene i figur 5-9 antyder at det ved mange skoler jobbes systematisk med individvurdering, men at det gjøres i ulik grad. Det første spørsmålet relatert til systematikk dreide seg om hvorvidt lærerne ved samme skole samarbeider om å utarbeide mål og kjennetegn på måloppnåelse (vurderingskriterier). Det er 15% som oppgir at lærerne på samme skole i stor grad har slikt samarbeid, mens alle de øvrige respondentene oppgav at dette stemte i noen grad. Det er rimelig å tro at dette kan knyttes til kravet om lokalt læreplanarbeid i forbindelse med Kunnskapsløftet.

Det er videre viktig å se hvorvidt skolene bruker resultatene fra individvurderingen. 77% oppgir at resultater fra individvurderingen i stor eller noen grad brukes til å tilpasse opplæringen til den enkelte elev, og av disse var det 15% som oppgav høy grad. Videre ble respondentene bedt om ta stilling til om skolene systematisk følger opp resultatene fra individvurderingen. Kun 8% mente at skolene i stor grad gjør dette, mens 77% oppgir at de i noen grad følger opp resultatene på en systematisk måte.

Det ble også spurt om individvurdering er et fast tema på skolenes interne møter. 54% oppgir at individvurdering i stor eller noen grad er et fast tema på skolenes interne møter, hvorav 23% oppgav stor grad. Hele 39% svarte "vet ikke".

Vi skal videre se på resultatene fra samme spørsmål når det gjelder systematikk i lærebedriftene i figur 5-10.

Figur 5-10: Lærebedriftenes systemer for individvurdering. N=13.

Figuren viser at andelen som har oppgitt "vet ikke" er betydelig større når det kommer til besvarelsene om lærebedriftenes systematiske tilnærming til individvurderingen. Vi merker oss også at det ikke er noen som har valgt alternativet "i stor grad", men at det først og fremst er det svaralternativet "i noen grad" som benyttes.

Det er 54% som oppgir at lærebedriftene i noen grad benytter resultatene til å tilpasse opplæringen, mens 15% oppgir at de i liten grad gjør det. 69% oppgir at lærebedriftene i noen grad systematisk følger opp resultatene fra individvurderingen. Hvorvidt individvurdering er et fast tema på bedriftenes interne møter er noe mange respondenter ikke har kjennskap til, men 31% oppgir at det er tilfelle i noen grad.

Ved første øyekast kan det se ut til at individvurderingen foretas mindre systematisk i opplæringsbedriftene enn i skolene. Imidlertid er andelen som har oppgitt "vet ikke" så stor at det ikke er mulig å si noe sikkert om dette. Det kan derfor være grunn til å undersøke nærmere hvordan lærebedriftene jobber med individvurdering.

5.5.1 Mer om systematikk

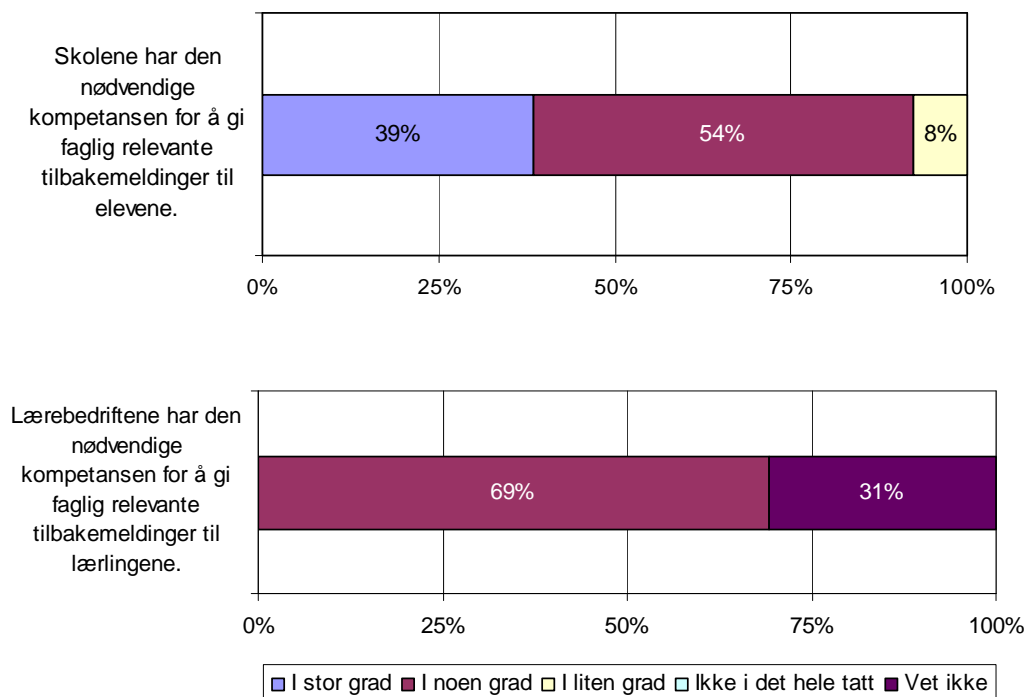
Resultatene fra videregående opplæring både i skole og bedrift indikerer at det i noen grad jobbes systematisk med individvurdering i videregående opplæring. Det er få som oppgir at det i høy grad samarbeides om å utarbeide mål og kjennetegn, og det er få som oppgir at skolene i høy grad følger opp resultatene eller bruker dem til å tilpasse opplæringen til den enkelte elev. Det kan være grunn til å spørre om den systematiske tilnærming dermed overlates til den enkelte lærer eller instruktør. I så fall er der et utviklingspotensial i forhold til å utvikle gode systemer for individvurdering.

5.6 Kompetanse og kompetanseheving

Som også nevnt i kapitlet om individvurdering i grunnskolene, ble det i de innledende undersøkelsene nevnt at gode fagkunnskaper og kompetanse i veiledning er avgjørende for å kunne gi faglig gode og relevante tilbakemeldinger til den enkelte elev. Videre må man ha god kjennskap til læreplanen og kompetansemålene i det enkelte fag, og kjenne til ulike metoder for individvurdering fordi elever lærer på ulike måter.

I undersøkelsen ble respondentene bedt om å ta stilling til om skolene og lærebedriftene har den nødvendige kompetansen for å gi faglig relevante tilbakemeldinger til elevene. Resultatene presenteres i figur 5-11.

Figur 5-11: Kompetanse til å foreta individvurdering i videregående skole og lærebedrifter. N=13

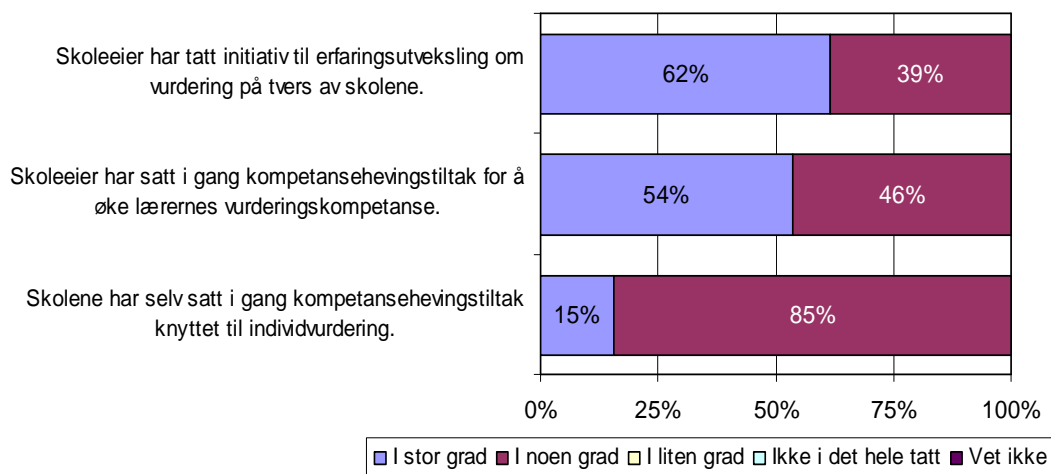

Figur 5-11 viser at respondentene i større grad har kjennskap til kompetansen i videregående skole enn i lærebedriftene, og det er 92% som mener at man i videregående skole i høy eller noen grad har den nødvendige kompetansen for å gi faglig relevante tilbakemeldinger til elevene. Av disse oppgir 39% at skolene i høy grad har den nødvendige kompetansen. 8% (1 skoleeier) mener dette er tilfelle i liten grad.

For lærebedriftene oppgir 31% at de ikke vet hvorvidt lærebedriftene har nødvendig kompetanse for å gi faglig relevante tilbakemeldinger til lærlingene. De øvrige, 69%, oppgir "i noen grad". Dette kan være uttrykk for at kompetansen til å foreta individvurdering varierer fra lærebedrift til lærebedrift, men det kan også tolkes som at de generelt sett har *noen grad* av nødvendig kompetanse. Dersom det er slik at det er gode faglige kunnskaper samt veiledningskompetanse som er nødvendige kompetanser for å foreta individvurdering, kan det tenkes at det er i forhold til veiledningskompetanse at lærebedriftene kommer til kort.

Videre fikk respondentene spørsmål relatert til skoleeiers initiativ til erfaringsutveksling og kompetansehevingstiltak. Vi skal først se på resultatene for videregående skoler, presentert i figur 5-12.

Figur 5-12: Kompetansehevingstiltak og erfaringsutveksling i forbindelse med individvurdering i videregående skole. N=13.

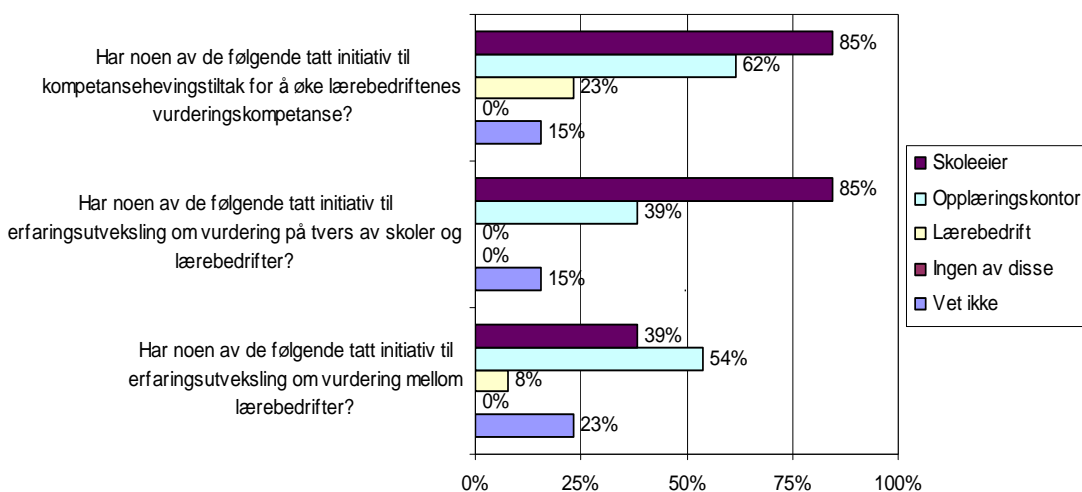

Resultatene i figuren indikerer at det i stor grad er blitt iverksatt kompetansehevingstiltak og erfaringsutveksling i forhold til individvurdering i de videregående skolene. 62% oppgir at skoleeier i stor grad har tatt initiativ til erfaringsutveksling om individvurdering på tvers av skolene, og 54% oppgir at skoleeier i stor grad har satt i gang kompetansehevingstiltak for å øke lærernes kompetanse i individvurdering. 15% oppgir at skolene i stor grad selv har satt i gang kompetansehevingstiltak knyttet til individvurdering. Sammenlignes resultatene med besvarelsene for grunnskolen, ser vi at fylkeskommunene i mye større grad enn kommunene har tilbudt kompetanseheving.

Videre ble respondentene bedt om å ta stilling til hvem som hadde tatt initiativ til kompetansehevingstiltak og erfaringsutveksling i lærebedriftene. I "Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen 2005 – 2008" heter det at "i videregående opplæring er også arbeids- og næringslivet viktige aktører innenfor fag- og yrkesopplæringen. Bedriftene har ansvaret for at instruktørene i fagopplæringen tilegner seg den

kompetansen de har behov for til veiledning av lærlinger. Fylkeskommunene og yrkesopplæringsnemndene, der partene er representert, skal fortsatt bistå bedriftene i dette arbeidet. Ny struktur og fornyet innhold i videregående opplæring vil i stor grad stille krav om kompetanse som vil være felles for instruktører i bedrift og faglærere i videregående opplæring. Det er derfor viktig at kompetanseutviklingstiltakene skaper møteplasser for disse gruppene.”¹² Med dette som bakgrunn inkluderte vi også opplæringskontor og bedrifter som kategorier, og resultatene er fremstilt i figur 5-13.

Figur 5-13: Kompetansehevingstiltak og erfaringsutveksling i forbindelse med individvurdering i lærebedrifter. Respondentene har kunnet sette flere kryss. N=13.

Resultatene viser at både skoleeier, opplæringskontor og lærebedriftene selv tar initiativ til kompetanseheving og erfaringsutveksling om individvurdering, og ingen av respondentene har oppgitt at ingen av disse tar slike initiativ. Det er imidlertid skoleeier som i klart størst grad tar initiativ til kompetansehevingstiltak for å øke lærebedriftenes kompetanse i individvurdering, og til erfaringsutveksling mellom skoler og lærebedrifter. I ”Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen 2005-2008” vektlegges viktigheten av å skape møteplasser mellom faglærere på skoler og instruktører i bedrift, og vi ser at 85% av fylkeskommunene har tatt slike initiativ.¹³

Opplæringskontoret tar også initiativ til kompetansehevingstiltak og erfaringsutveksling, og det er hhv. 62% og 39% som oppgir dette. Imidlertid er det opplæringsbedriftene som i størst grad tar initiativ til erfaringsutveksling mellom bedrifter, og det er 54% som oppgir dette. 39% oppgir at skoleeier tar initiativ til erfaringsutveksling mellom bedriftene.

Når det gjelder lærebedriftene selv, oppgir 23% at de har tatt initiativ til kompetansehevingstiltak, mens 8% (1 respondent) oppgir at de har tatt initiativ til erfaringsut-

¹² Utdannings- og forskningsdepartementet (2005). Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen 2005 – 2008. Tilgjengelig på http://udir.no/upload/Brosjyrer/strategi_for_kompetanseutvikling.pdf. Sist besøkt 30.04.2008.

¹³ Utdannings- og forskningsdepartementet (2005). Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen 2005 – 2008. Tilgjengelig på http://udir.no/upload/Brosjyrer/strategi_for_kompetanseutvikling.pdf. Sist besøkt 30.04.2008.

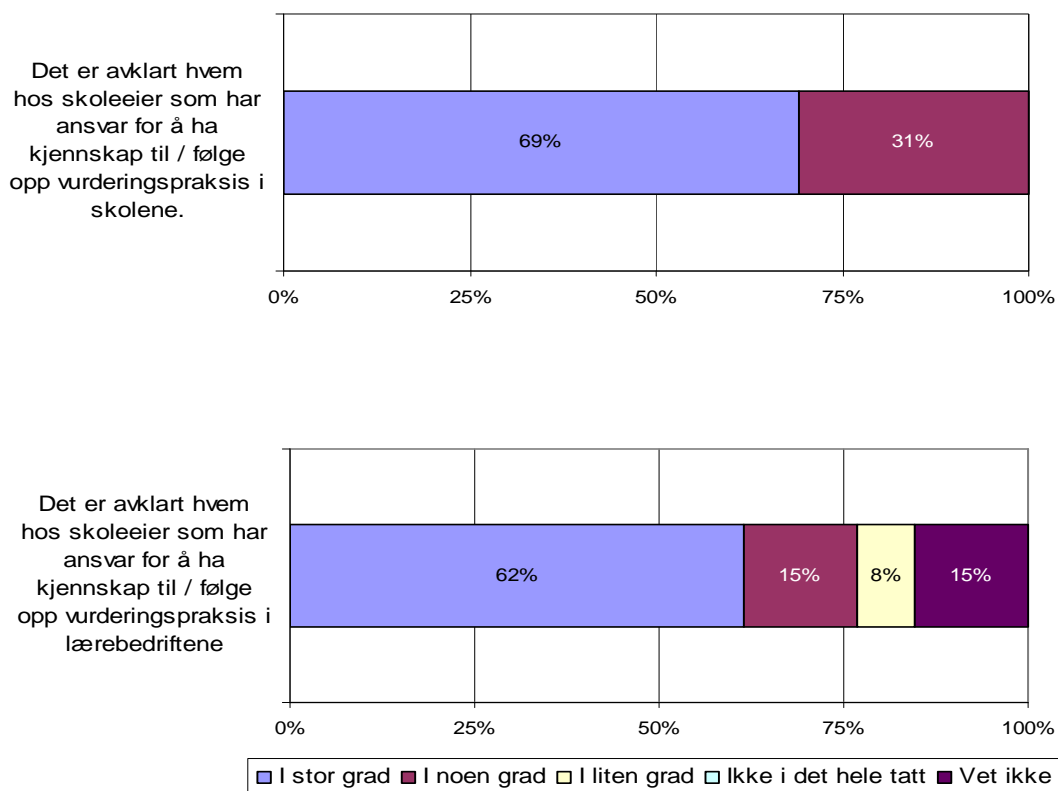

veksling mellom lærebedrifter. Det er imidlertid interessant at noen av respondentene oppgir "vet ikke" på disse påstandene, og at lærebedriftene ikke ser ut til å ta initiativ til erfaringsutveksling på tvers av skole og bedrift.

5.7 Skoleeiers kjennskap til individvurdering

Til sist skal vi se på hvordan skoleeier får kjennskap til individvurdering i videregående opplæring, og om de etterspør resultater eller hvordan det arbeides. Vi starter med å se i hvilken grad det er avklart hvem hos skoleeier som har ansvaret for å kjenne til og følge opp individvurdering i videregående opplæring, og deretter hvordan skoleeier får kjennskap til hvordan individvurderingen foregår.

Figur 5-14: Skoleeiers kjennskap og oppfølging av vurderingspraksis i skoler og lærebedrifter. N=13.

Når det gjelder vurderingspraksis i de videregående skolene, oppgir alle respondentene at det er avklart hvem som har ansvar for å kjenne til og følge opp dette, og 69% oppgir at det er avklart i stor grad. Det er også 62% som oppgir at det i stor grad er avklart hvem som har dette ansvaret for lærebedriftene, mens 15% oppgir "vet ikke". Vi påpeker at selv om det er avklart hvem som har ansvar for kjennskap og oppfølging av vurderingspraksis, betyr ikke det at det er den som har besvart skjemaet.

Videre skal vi se på hvordan skoleeier får kjennskap til individvurderingen. Besvarelsene som gjelder videregående skoler fremstilles i figur 5-15, og for lærebedriftene i figur 5-16.

Figur 5-15: Måter skoleeier får kjennskap til hvordan individvurdering foregår i skolene. Respondentene har kunnet sette flere kryss. N=13.

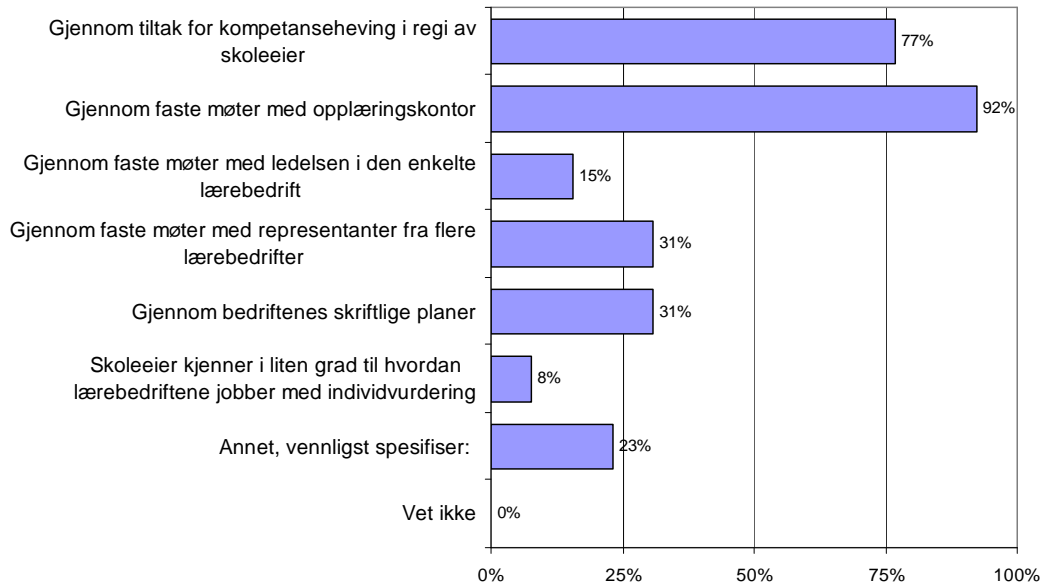

Figuren indikerer at skoleeierne kjenner til hvordan individvurderingen foregår i skolene, da det ikke er noen som har oppgitt at de i liten grad kjenner til hvordan skolene jobber med individvurdering. Videre viser tabellen at skoleeier får kjennskap til individvurdering i skolene gjennom

- tiltak for kompetanseheving i regi av skoleeier (85%)
- faste møter med skoleledelsen på den enkelte skole (69%)
- faste møter med representanter fra flere skoler (69%)
- at skoleeier har tatt initiativ til prosjekter om individvurdering (54%)
- skolenes virksomhetsplaner (23%)

Videre skal vi i figur 5-16 se hvordan skoleeier får kjennskap til individvurdering i lærebedriftene.

Figur 5-16: Måter skoleeier får kjennskap til hvordan individvurdering foregår i lærebedriftene. Respondentene har kunnet sette flere kryss. N=13.

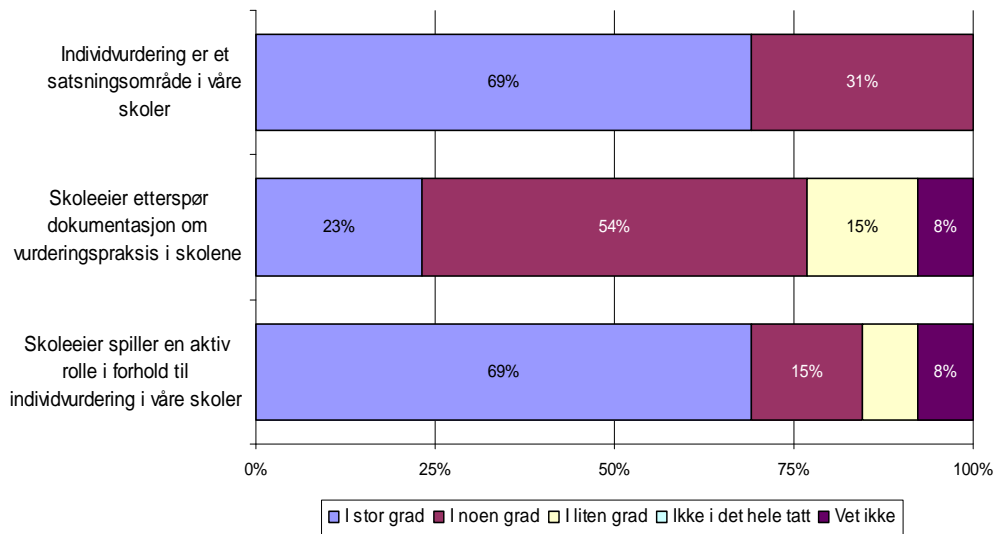

Figuren viser at skoleeier får hovedsakelig kjennskap til hvordan individvurdering foregår i lærebedriftene gjennom faste møter med opplæringskontor og gjennom tiltak for kompetanseheving i regi av skoleeier at skoleeier. Det er hhv 92% og 77% som oppgir dette. Andre måter er gjennom møter med representanter fra flere lærebedrifter og gjennom bedriftenes skriftlige planer, som 31% har oppgitt. Det er 8% (1 respondent) som oppgir at skoleeier i liten grad kjenner til hvordan lærebedriftene jobber med individvurdering.

5.8 Skoleeiers rolle i individvurdering

I figur 5-12 og 5-13 så vi at skoleeier i stor grad spiller en rolle når det gjelder kompetanseheving både i skole og bedrift i forhold til individvurdering. Videre skal vi se på andre måter skoleeier er aktiv i forhold til individvurdering. Besvarelsene for individvurdering i videregående skole er fremstilt i figur 5-17, mens besvarelsene for opplæring i bedrift gjengis i figur 5-18.

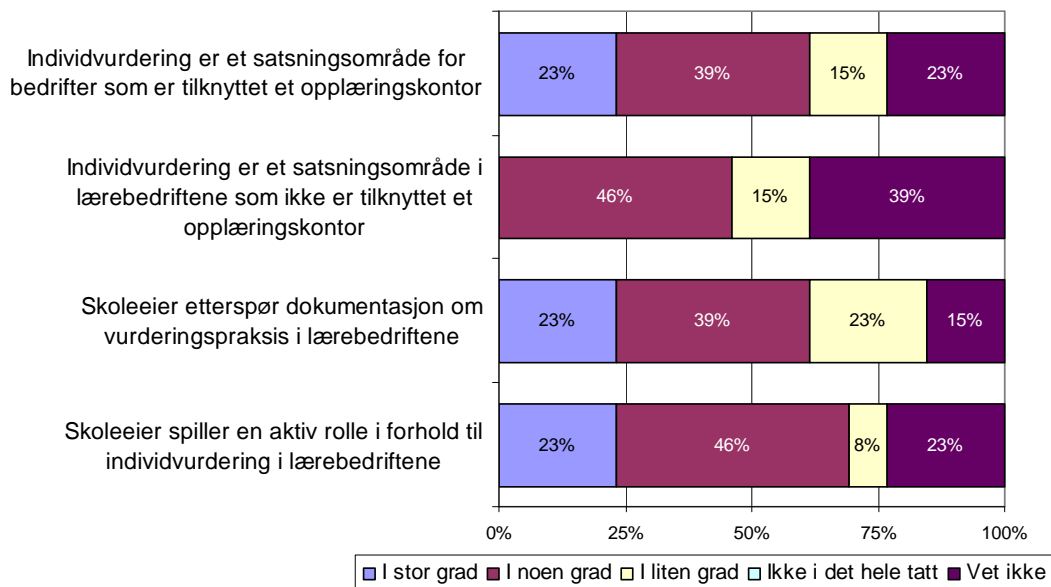
Figur 5-17: Skoleeiers rolle i individvurdering i skolene. N=13.

Resultatene i figur 5-17 indikerer at individvurdering er et satsningsområde for mange videregående skoler, og det er 69% som oppgir at det er det i høy grad. Videre oppgir 69% det at skoleeier i høy grad spiller en aktiv rolle i dette arbeidet. Skoleeiere er imidlertid ikke så aktive når det gjelder å etterspørre dokumentasjon. Det er mulig at det er i forhold til kompetanseheving, som fremstilt i figur 5-12, at skoleeierne vurderer at de bidrar aktivt i individvurdering i skolene. Det er 23% som oppgir at skoleeier i stor grad etterspør dokumentasjon om vurderingspraksis, mens 54% oppgir at det gjøres i noen grad. 15% oppgir at skoleeier i liten grad etterspør dokumentasjon på vurderingspraksis i skolene.

Respondentene ble bedt om å ta stilling til hvorvidt individvurdering er et satsningsområde i lærebedrifter som er tilknyttet et opplæringskontor og de som ikke er det. Videre ble skoleeiers rolle i arbeidet med individvurdering i bedriftene kartlagt. Besvarelsene presenteres i figur 5-18.

Figur 5-18: Skoleeiers rolle i individvurdering i lærebedriftene. N=13.

Figuren viser tydelig at individvurdering i større grad er et satsningsområde for bedrifter tilknyttet et opplæringskontor enn bedrifter som ikke er det. Samtidig oppgir 15% at individvurdering ikke satses på hos noen av disse. Figur 5.3 viste da også at hele 23% av respondentene oppgav at individvurderingen ikke i det hele tatt tar utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet. Det er også en betydelig andel som også oppgir at de ikke vet, og denne andelen er større for bedrifter som ikke er knyttet til et opplæringskontor.

Andelen respondenter som oppgir at skoleeier i stor grad spiller en aktiv rolle i individvurdering, og i stor grad etterspør dokumentasjon om vurderingspraksis, er på 23%. Det er imidlertid interessant at en like stor andel oppgir at de i liten grad etterspør dokumentasjon om vurderingspraksis i lærebedriftene.

5.9 Oppsummering

Resultatene i undersøkelsen kan tyde på at individvurdering ikke har det samme fokuset i lærebedriftene som i de videregående skolene. Det er eksempelvis 23% som oppgir at individvurderingen i opplæringsbedriftene ikke i det hele tatt tar utgangspunkt i kompetansemålene i Kunnskapsløftet. Imidlertid kan det se ut til skoleeier i større grad spiller en rolle i individvurdering i skoler enn i lærebedrifter, for eksempel ved å etterspørre dokumentasjon om vurderingspraksis. Det kan tenkes at mindre fokus fra skoleeiers side bidrar til at en del lærebedrifter ikke prioriterer individvurdering så høyt.

Her skal det samtidig sies at bedriftene selv har et ansvar, og det ser ut til at bedrifter som er tilknyttet et opplæringskontor i større grad har fokus på individvurdering. Kartleggingen har vist at individvurdering i større grad er et satsningsområde for bedrifter tilknyttet et opplæringskontor enn bedrifter som ikke er det. Det er også færre som vet om individvurderingen tar utgangspunkt i kompetansemålene i bedrifter som ikke er knyttet til et opplæringskontor enn for bedrifter som er knyttet til et opplæringskontor. Det vil være interessant å følge utviklingen i arbeidet med individvurdering i opplæringsbedriftene. Da vil opplæringskontorene være en naturlig sam-

arbeidspartner. Samtidig har vi også sett at det er knyttet større grad av usikkerhet i forhold til hva som skjer i bedrifter som ikke er knyttet til et opplæringskontor. Da er det naturlig at man ser nærmere på skoleeiers rolle og muligheter til å sikre at lærlingene som får opplæring i disse bedriftene har like gode læringsvilkår som lærlinger i bedrifter knyttet til opplæringskontor.

Undersøkelsen viser at det ved mange skoler og lærebedrifter brukes et egenvurderingsskjema som utgangspunkt for elev-/lærlingsamtalen. Samtidig viser resultatene i undersøkelsen at elevene og lærlingene bare i noen grad kjenner målene for opplæringen og vet hva det legges vekt på når de skal vurdere seg selv. Dette er en forutsetning for at elevene og lærlingene skal kunne jobbe målrettet mot å nå kompetansemålene. Rambøll Management mener derfor at det vil være interessant å se på hvordan egenvurderingsskjemaene er utformet og brukes. Videre er det av stor betydning at det utvikles metoder og verktøy for å bevisstgjøre elever og lærlinger på mål og kjennetegn på måloppnåelse.

Når det gjelder kompetanse til å foreta individvurdering, oppgir respondentene at den er høyere i skoler enn i bedrifter. Fylkeskommunene har i større grad enn kommunene tatt initiativ til kompetansehevingstiltak og erfaringsutveksling. Opplæringskontorene har også vært aktive til å ta initiativ til kompetanseheving og erfaringsutveksling, mens bedriftene selv har gjort dette i noe mindre grad.

6. Vedlegg

6.1 Besvarelser på åpne spørsmål i undersøkelsen

Spesifiser vennligst hvilke "Andre vurderingsverktøy" det hentydes til hvis det er krysset av ovenfor.
Kartleggingsprøver i fag, nasjonale prøver
Eget utviklet verktøy for 1. - 10.kl som fastslår hvor eleven er i sin leseutvikling. Det gis tilbakemelding to ganger i året til eleven og de foresatte hvor eleven er i sin leseutvikling. Verktøyet bygger på nyere forskning om lesing.
ukeoppsummeringer / vurderinger
Muntlige prøver, nasjonale prøver, kartleggingsprøver
Muntlig høring
Div. kartleggingsprøver
Retting av arbeidsbøker, egne vurderings- og kartleggingsprøver, læringsamtaler, praktiske prøver, muntlige presentasjoner.
"Rådgiveren"
"Kartleggeren"
Muntlige prøver Prosjektarbeid
Egne opplegg utarbeidet av skoleier
nasjonale prøver, ulike kartleggingsprøver på alle trinn
Nasjonale prøver Kartleggingsprøver
eksamen
Kartleggeren
Muntlige prøver
Nasjonale prøver
LUS
Årsrapporter med vurdering av måloppnåelser i forhold til fastsatte mål i ulikesatsingsområder.
Sertifikater
Andre skriftlige arbeider enne skriftlige prøver Muntlig arbeider med etterfølgende vurdering
Elev/Foreldresamtaler
Nasjonale prøver
Muntlige framlegg Prosjektarbeider
Kartleggingsprøver høst og vår, samt overgang barnehage skole
Ukeprøver og ukevurdering i barneskolene
Egenutviklet skjema for hver enkelt elevs måloppnåelse ift kompetansemålene i KL06
Kartleggingsprøver, testar, munnleg høyring
Har kommunal plan for kartlegging av eleven sitt utbytte av opplæringi basisfaga. Der inngår Obligatoriske prøvar i lesing og matte (2. årstrinn) og Nasjonale prøvar. Itillegg andre prøvar som kan sei noko om ståstad for eleven. Resultata vert nytta i elevvurdering og oppfylgging.
Kommunen har valgt et felles karteleggingsprogram somogså kan brukes som vurderingsverktøy, eks Rådgiveren
Muntlige prøver, standardiserte tester
Pedagogisk rapport - 2 ganger årlig - danner grunnlag for foreldresamtale som munner ut i avtale om videre arbeid.
Kartleggingsskjema(forskjellige typer satt i system)

Kartleggingsverktøy innen lesing; Carlsten og LUSing
Tre skoler er med i prosjekt 'Bedre vurderingspraksis'.
En av barneskolene deltar i "Bedre vurderingspraksis". De to andre skolene jobber delvis etter samme modell, og vi ønsker at de skal utnytte erfaringene fra "Beder vurderingspraksis" mer.
Carlsten-prøver Stort antall egenproduserte prøver knyttet til vårt IUP-system (Stegark i norsk, matematikk, engelsk, sosial kompetanse)
LUS (lese utviklings skjema) Innført kommunal kartleggingsstandard for alle elever i kommunen
Kartleggingsprøver av ulike slag til på førehand fastlagde tidspunkt - også egenproduserte.
Månedrapporter Ulike kartleggingsprøver Nasjonale prøver
Hvor god er vår skole?
Utstrakt bruk av normerte prøver
Kartleggingsprøver Lesedugleiksprøver Nasjonale prøver
Ulike kartleggingsverktøy
Munnlege presentasjonar, innleveringar av arbeid, prosessar som har rettleiing, undervegsvurdering i dei fleste fag som dialog lærar/elev
Individuel utviklingsplan: går ut på en plan for hver enkelt elve koblet opp til elev og foreldre samtalene, som beskriv utvikling på individnivå. Forsøk på å ta mål på individuell utvikling på alvor
Egne tester knyttet til basisferdighetene, særlig i lesing/skriving.
Kartleggingsprøver
Kommunen har vedtatt en plan for bruk av kartleggingsprøver i leseferdighet og M-prøver i matematikk på alle trinn som ledd i elevvurderingsarbeidet. I tillegg brukes ytterligere kartleggingsmateriale etter behov.
Kommunen har utarbeidd eit eige verktøy for systematisk vurdering utan karakterar med særleg vekt på læreplanen si generelle del og læringsplakaten.
Carlsten, diktat, ulike skrive- og lesetestar
Kombinasjon skriftlig/muntlig/samtaler
Kartleggeren Karleggingsprøver
kartleggingsprøver
Kartleggingsprøver, Nasjonale prøver
faglige foreldresamtaler.
EN barneskole har mentorsamtaler hver 14 dag i kombinasjon om egne utviklingsplaner for alle skolens elever.
Kommunen er i startfasen for et felles vurderingsprosjekt.
Skolearena (IST) sin vurderingsmodul. I noen grad også konkretisering av læreplan gjort i faggruppene på tvers av skolene.
Muntlige prøver
Diagnostiserings- og kartleggingsprøver, læringsstøttande prøver
Screeningstester i lesing
Sentrale og kommunale kartleggingsprøver
Muntlige prøver
Kartleggingsprøver. Fagprøver. Nasjonale prøver.
Ulike kartleggingsprøver, nasjonale prøver og nivåbaserte prøver i ulike fag.
Alle skolene benytter læringsplattformen Fronter. Den anvendes også i vurderingssammenheng. De fleste skolene benytter kartleggingsverktøyet LUS (leseutviklings skjema) for å fastsette nivå på lesekompetanse og planlegge for videre læring.
Muntlige prøver
Muntlige prøver

Fleire kartleggingsverktøy i norsk og matematikk.
Veketestar i høve til læringsmål på arbeidsplan.
Alle skolene bruker læringsplattform. Denne er også knyttet opp til vurderingsformål. Enkelte videregående skoler bruker kartleggingsverktøyet LUS (leseferdighet) for å kartlegge elevenes nivå på lesekompetanse og planlegge for videre læring.
Muntlige høring
muntlig presentasjon av produkter og arbeidsprosesser
Pluss/Delta skjema, og andre egenutvikla skjema
Nasjonale prøver, Kartleggingsprøver matematikk, kartleggingsprøver fremmedspråk, kartlegging leseferdighet, Carlsten, Kåre Johnsens orddiktat, LOGOS
Munnlege framføringer og testar.
Kartleggeren og andre elektroniske verktøy Carlsten, M-prøver
Meldingsark hjem 3 ganger i året før foreldresamtale og termin Egne vurderingsark på skriftlige prøver
IUP, individuelle utviklingsplaner Mestringsgrupper Presentasjoner Rollespill Film
dataverktøy som "kartleggeren"
DEt er utarbeidet lokale vurderingsverktøy i kommunen

Dersom du vurderer at en eller flere skoler eller lærebedrifter i din kommune/fylkeskommune har et godt vurderingsopplegg, ber vi deg oppgi skolens/lærebedriftens navn og en kort begrunnelse, slik at vi kan ta kontakt for eventuell ytterligere informasjon.

Borgtun skole - mappemetodikk Langnes skole - mappemetodikk, enkeltlærere
Bø kommune i Vesterålen: Systematisk bruk av stegark Sortland kommune: Utarbeidet gode systematiske opplegg uten at jeg kjenner dem i detalj.
Alle skolene deltar, men "Iokokotiv" har vært Hillestad skole med rektor Gunn Eva Benjaminson som prosjektleder og Gjøklep ungdomsskole med rektor Kurt Klevan som kontaktperson. Kommunens hjemmeside: www.holmestrand.kommune.no
Berkåk skole/Rennebu ungdomsskole har over mange år utviklet mappevurdering, der elevene også gir hverandre respons på arbeidet (kameratvurdering?). Dette arbeidet startet som et prosjekt i samarbeid med HiST. Rennebu grendeskole Nerskogen og Voll har utviklet en systematikk for elevvurderingsarbeidet blant annet i for av maler for samtalene.
Hebekk skole - eget prosjekt 'Fra ord til handling' Haugjordet ungdomsskole - systematisk bruk av Kartleggeren over flere år Ski skole (LUS) Finstad skole (arbeidsplaner) Vevelstadåsen (fokusskole ift minoritetsspråklige) Finstad skole og Bøleråsen skole (LP-modellen)
Herad skule - elektroniske elevmapper, systematiske elevsamtaler. Har vore demonstrasjonsskule.
Gosen skole, Stavanger kommune arbeider systematisk med med resultatfordring ved bruk av både eksamensresultater, nasjonale prøver og elevundersøkelsen.
Lom ungdomsskule - egenvurderingsopplegg i matematikk
Læringsplattformen Moodle
Hyllestad skule har eit prosjekt i samarbeid med Frå ord til handling Utdanningsdirektoratet som gjeld "Frå vurdering av læring til vurdering for læring", har søkt om vidareføring 08/09.
Individuelle utviklingsplaner under utvikling - Steigen skole og Plassen skole, begge barneskoler.
Lalm oppvekstsenter v/ rektor Gunn Oddveig Berg innan LUSING (individuell kartlegging innan lesing)
Oppdal Ungdomsskole. Har klare mål for opplæringen. Har utarbeidet kjennetegn for målopp-

nåelse som er i bruk.
Røyse skole har utarbeidet trapper i alle fag. Kompetansemålene i læreplanen er knyttet til trinnene. Elevene må mestre ett trinn før de går videre.
Nore skole arbeider systematisk med IUP og målark/stegark, og er i gang med utarbeidelse av kriterier og metodiske opplegg. De er vår kommunes "pilot" i vurderingsarbeid, og deres erfaringer og opplegg skal på sikt innføres på de andre skolene.
Åmdals Verk oppvekstsenter (mappemetodikk)
Søfteland skule har vore pådrivar i arbeidet med å utvikla verktøy for vurdering utan karakterar. Dette har no særleg stor nytte i samband med dialog om annan utvikling og i samarbeidet med elevar og foreldre om å vurdere elevane si heilskapelege kompetanse.
Volda ungdomsskule
Sysle skole arbeider bra med elevvurdering som drifkraft i læringsarbeidet. De føler seg imidlertid ikke helt klar for utdypende kommentar nå, men ønsker velkommen om ca 1/2 år.
Sykkylven ungdomsskule. Har i bruk og under utvikling/ utprøving div. vurderingsopplegg.
Stamnes skule Stanghelle skule
Sandfallet skole. De bruker arbeidsplan og mappe med tydelige kompetansemål og kriterier/kjennetegn for oppnådd kompetanse. Skolen gjennomfører tiltakene systematisk og bruker mappe som dokumentasjon.
Stavseng skole De har jobbet systematisk med vurdering gjennom flere år. De bruker mappevurdering på alle trinn og har også jobbet mye med vurdering av kompetansemål på de ulike trinn.
Stavsberg skole gjennom bruk av Individuelle utviklingsplaner.
Stathelle barneskole og Rønholt skole: Bedre vurdering - bedre elever (3-årig prosjekt som skal videreføres til alle kommunens grunnskoler) Portefoliomodellen. Portefolio følger barnet fra barnehage og ut videregående)
Brakahaug skole, Haugesund v/ rektor Terje Osmundsen. Skolen benytter skolevandring og individuelle kompetansemål i flere fag.
Sortland barneskole. Stegark og mentorsamtale
Tananger ungdomsskole har stegark i matematikk. Røyneberg barneskole har metnosamtaler med elevene hver 14.dag og en utviklingsplan for hver elev.
Træleborg skole var med i Vurdering for læring, og har innført "jeg kan permen". Skolen er nok den i kommunen som har kommet lengst ift. vurdering.
Grønli skole (1.-7. trinn) har utviklet stegark for lesing. De er i ferd med å prøve ut dette. Det virker omfattende og grundig. Hele skolen er sammen om utviklingsarbeidet.
Valby skole, Østre Halsen oppvekstsenter, Langestrand og Veldre oppvekstsenter.
Ulstein skule - deltar i utprøving av kjenneteikn på måloppnåing i fag (UDIR 'Bedre vurderingspraksis')
Ungdomsskolene har utarbeidet et eget skjema for møte mellom elev og foreldre, vedr. karriereplan og vurdering. Holtan ungdomsskole ved rektor Henrik Støldal kan kontaktes tlf. 33086104 mail adr. : henrik.støldal@horten.kommune.no
3 skular i Osterøy kommune er med i prosjektet: Kunnskapsløftet - fra ord til handling, prosjekt 07/842 Elevvurdering - dokumentasjon av læring og utvikling. Skulane treng meir tid for å kome fram til gode vurderingsverktøy, men Lonevåg skule er den av skulane som har kome lengst i prosessen.
Bratsbergkleiva, Kollmyr og Åfoss skoler deltar i prosjektet med å utvikle kjennetegn på stor og liten grad av måloppnåelse. I tillegg er Venstøp skole langt framme på dette området.
Bestum (1-7), Bjørndal skole (1-7), Kringsjø skole (1-7), Stig skole(1-7), Skøyen skole (1-7), Abildsø skole (1-10), Nordberg ungdomsskole (7-9), Linderud skole (1-10)
Kirkebygden skole (barneskole) Mjær ungdomsskole
Opplæringskontorene for bilfag og for tørrerfaget, Blomsterdekoratørens opplæringskontor.

Samtlige har godt innarbeidede systemer for oppfølging og vurdering. Hartvig Nissens skole, Ullern videregående skole arbeider systematisk med elevvurdering.
Trysil videregående skole. Trysil jobber systematisk med elevprosessene Sentrum videregående, jobber systematisk Salong Perry, Hamar v. Kristin Mjåset
Bergeland vg. skole
Svolvær barne- og ungdomsskole har god kjennskap til individvurdering - Kompetansebehov og samarbeid: Skolen samarbeider tett med PPT - og førstelinjetjeneste med faste møter hver mnd - i tillegg til den individuelle oppfølging rundt hver enkelt elev. I tillegg har skolen Forebyggende Forum med førstelinjetjeneste - og andre samarbeidspartnere en gang hver mnd. Kvalitetsikring: Skolen kvalitetsikrer individuell opplæring med faste teammøter to gang pr år- samt at rektor følger med klassevis på resultat av alle tester- og setter inn tiltak klassevis. Dette følges opp klassevis og på individnivå - og tiltak settes inn hvor det er nødvendig.
Skogmo skole benytter Kunnskapskart som et fleksibelt verktøy for tilpasset opplæring og vurdering. KOMmunen er fokusert på at verktøyet ikke skal benyttes som en metodikk.
Diverre ikkje.
Mosvik skole 7690 Mosvik Har gode vurderingsopplegg for ungdomstrinnet som har vært utprøvd de siste 4 årene. God erfaring blant lærerne, og god tilbakemelding fra foreldrene.
Bærums verk jobber veldig systematisk rundt elevsamtalen og iup. Jar skole: De jobber systematisk med kontrollposter, mestringsgrupper og måleark. Stabekk skole: jobber systematisk og godt rundt LUS kartlegging. Ringstabekk skole jobber systematisk med vurdering og utarbeiding av vurderingskriterier.
Unneberg skole bruker stegark og har gode systemer for elvsamtale Vesterøya skole bruker kunnskapskart, mapper og gruppevurdering av egne arbeider
Karmøy kommune har utarbeidet vurderingskriterier for ekstern vurdering i samarbeid med Høgskolen Stord/Haugesund med fokus på tilpasset opplæring. Kriterier/tegn innenfor dette tema vil også berøre sentrale områder innenfor individvurdering
To av skolene våre er prosjektskoler i Fra ord til handling. Det skjer mye på de skolene - også ift vurdering. Storhamar skole; særlig fokus på elevsamtalen. Har i flere år utviklet lokale stegark i norsk. Engelsk er under utvikling. Ajer ungdomsskole; har arbeidet systematisk over tid.

Dersom du har ytterligere kommentarer vedrørende individvurdering i ditt skoleområde, kan du benytte kommentarboksen.

Arbeidet med et felles system for individvurdering er i en tidlig fase. Det utføres mye godt vurderingsarbeid, men systemet som skal sikre størst mulig likhet i individvurdering på tvers av skoler er ikke ferdig.
Individvurdering er et vanskelig område som kommunen vil gripe fatt i i samarbeid med 8 andre kommuner i Nord Rogaland. En ønsker hjelp til å heve lærernes og skoleledernes kompetanse innen dette området. Kommunene i Nord Rogaland ønsker at Utdanningsdirektoratet kommer med klare føringer når det gjelder kvalitetssikring av individvurdering.
I vårt regionale samarbeid er elevvurdering topp prioritert fra 2008.
Individvurdering står på planen for regional kompetanseutvikling gjennom det regionale samarbeidsorganet RKK (Regionalt kontor for kompetanseutvikling)
Individvurdering er satsingsområde for hele kommunen i 2008 og 2009. Vi arbeider med å utvikle et helhetlig vurderingssystem, og bruker m.a. Erling Lars Dale til komeptanseheving.
Jærnettverket (5 kommuner samarbeider) skal ha samarbeidsprosjekt med Universitetet i to år for å utvikle individvurderingskompetansen. Kommunen vil trolig velge vurdering som kommunalt satsingsområde de neste to-tre årene.(et eller to slike satsingsområder)
Jeg er nytilsatt kommunalsjef og har ikke tid og oversikt nok til å svare på alt.

Kommunen v/ skoleeier igangsetter felles prosjekt ift. vurdering våren 2008. Det er søkt om midler fra "Fra ord til handling" vinter 2008.
Kommunalsjefen for barn og unge er akkurat i ferd med å utarbeide en strategi-/handlingsplan med seks ulike satsingsområder (barnehage og skole). Individvurdering (vurdering for læring) er et av satsingsområdene, sammen med målstyring, lærende organisasjon, ledelse på alle nivåer, lese- og skriveopplæring og atferd. Vurdering er et prioritert område, men vi er helt i startgropa på arbeidet. Svarene i undersøkelsen viser nok dette, siden det er få felles retningslinjer for vurdering i vår kommune per idag. Men det kommer!
Det er igangsatt et regionalt tiltak (6 komm.) sammen for å utarbeide felles kjennetegn på måloppnåelse, retningslinjer for egenrevisning, foreldreveiledning etc.
Det er i gang et omfattende arbeid med utvikling av lokale måltrapper med tilpassede tester, opp mot lokale læreplaner i alle fag + i språkutvikling og IKT-ferdigheter - på alle trinn. Noe av dette verktøyet vil bli tatt i bruk fra og med skoleåret 2008/09.
Er det enkeltområde som kommunen vil ha størst fokus på i 2008 og 2009.
Det er satt i gang arbeid med dette, men vi har avvventet vurderingsutvalgets konklusjoner. Vi følger også Stavanger sitt prosjekt.
Fokus sett på individvurdering i kompetanseplan for 2008.
Er meget usikker på om dere utfra denne undersøkelsen kan si så mye om vurderingens kvalitet ved den enkelte skole. Mulig jeg er for negativ da jeg begynner å få alle nettundersøkelsene fra Utdir lagt opp i halsen når politikerne hele tida spør hvordan vi kan endre drift for å spare penger. Hvem eier virkeligheten?
I inneværende skoleår og neste er elevvurdering et hovedsatsingsområde der skoleledere, lærere, elever og foreldre kurses/informerer om elevvurdering/individvurdering
I Fedje kommune er det bare en skole. Denne skolen er i statfasen av et systematisk arbeid med elevvurdering. Det går på årshjul og spesifikt på foreldresamtalen med kjennetegn på måloppnåelse og forståelse av grader av måloppnåelse. Vi vil utvikle et felles språk på måloppnåelse fra 1. - 10. klasse. I neste omgang vil vi utarbeide en mal for elevsamtalen.
Begge skolene i kommunen har satt vurdering på sakskartet og vil fra høsten 2008 arbeide målrettet med dette tema.
Dei 3 prosjektskulane har ekstra ressursar til å utvikle gode vurderingsverktøy, dei er tilknyttta kompetansmiljø som rettleier dei i arbeidet. Etter kvart som dei får resultat av arbeidet sitt, skal dei dele erfaringane sine med dei andre skulane i kommunen og regionen.
Det at kompetansemålene bare er formulert på hovedtrinn kompliserer arbeidet med å utvikle felles kjennetegn på måloppnåelse.
Det er i ferd med å starte en interkommunal arbeidsgruppe i ØRU kommunene med vurdering som tema. Her skal representanter fra alle kommunene, fra skolenivå og skoleeiernivå jobbe sammen for å komme med oppdaterte innspill om hvordan dette arbeidet kan bli en større del av skolens virksomhet. Vi har også en kommunal arbeidsgruppe med representanter fra skoleeier og ulike skoletyper som skal arbeide med temaet på kommunenivå.
Skoleeier mener at vi er i en prosess om økt kompetanse i personalene i individvurdering i samarbeid med Høgskolen i Østfold, Roald Jensen om LOV, læring og vurdering. Alle skolene deltar i kompetanseutvikling på dette området.
Skoleeier har valgt dette som fokusområde for kompetanseutvikling i 2008. Skolene benytter ulike verktøy, og vurderingskriteriene flere steder er fortsatt ikke tydelige nok på å måle elevenes kompetanse ifht fagplanene.
Skoleeier har arbeidet systematisk med elevvurdering med alle skoler med barnetrinn i nærmere to år. Arbeidet med skoler med ungdomstrinn ble igangsatt høsten 2007.
Samtlige elever i kommunen skal ha en faglig samtale med sin kontaktlærer minimum hver 14 dag. Målstyrte arbeidsplaner og målark foreløbig i 5 fag. (Norsk, matem., engelsk, krl, gym. Naturfag er under utarbeiding.) Det er ikke utarbeidet felles særskilte vurderingskriteri-

er.
Tre av skolene våre deltar i det nasjonale prosjektet: "Bedre vurdering i praksis"
Tilbakemeldingrutiner er under utarbeidelse hos oss. Når dette er på plass vil pkt 11 og 17 se litt annerledes ut.
Skolene i Lindesnesregionen skal via pedagogisk senter gå inn i dette fra høsten 2008.
Skolene er kommet ulike langt i sitt vurderingsarbeid, derfor blir det ofte til at en må svare " i noen grad" på flere av spørsmålene for å favne alle.
Opplæringslova føreset at det skal kunna dokumenterast at undervegsvurdering er gitt også på barnesteget. Det er likevel ikkje sagt korleis. Etter mi meining burde det vore tillaga standardskjema for elevsamtalane/ halvårsvurderingane med elevar og føresette. Slik det er no vert det praktisert uendeleg mange variantar, og lite vert dokumentert (arkivert) for ettertida. Etter mi oppfatning er det nær sagt ei umenneskeleg oppgåve for lærarar å halda oversikt over dei mange detaljerte føringane om kunnskapsmål i dei ulike faga i K-løftet, dvs. individvurdering. Samtidig skal personalet og finna tid til omfattande etterutdanning som krevst. Eg meiner
målrettet arbeid med individvurdering er satsingsområde fra høst 2008. Dette området vil være prioritert i forhold til bruk av kompetansemidler og tidsressurser.
Me har inne søknad saman med ein annan kommune om deltaking i prosjektet Fra ord til handling.
Mappevurdering/portfolio blir innført ved alle skolene fra høsten 2008.
Spm 14:Påstand 1 er svart med utgangspunkt i at læreplanene for Vg3/bedrift ikke er ferdige. De andre påstandene er besvart i forhold til R-94
Skoleeier har satt i gang omfattende tiltak knyttet til elevvurdering, i første omgang rettet mot sluttvurdering. Arbeidet med elevvurdering er nettopp igangsatt, i første omgang med 7 vg skoler.
Vi har tre skoler som er med i prosjektet kjennetegn på måloppnåelse. Sentrum, Øverebyen og Solør videregående. Vårt mål er at arbeidet som nedlegges i prosjektet videreføres til de andre skolene. Vi har vurdering av og for læring på dagsorden og planlegger systematisk utvikling på alle skolene.
Vår kommune er med i Direktoratet sitt elevvurderingsprosjekt med 4 skular. Dette er svært nyttig for å få høgare bevissthet/refleksjonsnivå rundt temaet individvurdering, og skilje mellom undervegsvurdering og sluttvurdering.
Vågan kommune innførte i 2007 et kvalitetsvurderingssystem for grunnskolen, der individvurdering inngår som et sjekkpunkt i skolens egenrevisning. Denne ligger igjen til grunn for styringsdialogen mellom skoleeier og skole, der mål og satsingsområder bestemmes.
Vi jobber med å utvikle arbeidet med kunnskapskart slik at de kan knyttes opp mot digital mappevurdering, kameratvurdering og vurderingssamtale med fokus på at eleven skal reflektere rundt egen læring.
Vi ser at vi har eit stort utviklingspotensiale innan individvurdering!
Vurdering er et høyt prioritert satsingsområde i kommunen f.o.m. skoleåret 2007/08. Det er igangsatt kompetansehevingstiltak i vurdering, og tre skoler i kommunen deltar i nasjonalt prosjekt "Bedre vurderingspraksis". Det tas sikte på at både deltakelse i prosjektet og samarbeid med høgskoler skal bidra til et betydelig løft i kompetanse og praksis i forhold til vurdering i hele regionen.
Vurdering er et tema som settes på dagsorden framover jfr nasjonal føring. Vi jobber med dette i regionen og alle skoler skal delta
Vi har kjørt kompetanseutvikling i tilpasset/differensiert opplæring koblet mot vurdering for og av læring gjennom et år. Dette videreføres.
Vi jobber for å bli gode på vurdering fra 1. - 10. trinn. Jevnlig oppfølging av personalet for å gi bedr kompetanse på området. Et viktig satsingsområde.

Vi har ansatt en prosjektleder som skal starte i mai. Hun skal være pådriver ovenfor rektorene og være ansvarlig for vurdering for læring- prosjektet og kompetansehevingen i kommunen.
Vi har egen kompetansegruppe som arbeider intensivt i forhold til vårt kvalitetssikringssystem og vil ha mye på plass i løpet av dette skoleåret.
Vi har eit utstrakt interkommunalt samarbeid som omfattar det 19. årige løpet. Arbeidsgrupper og nettverksgrupper på tvers av barnehage og skoletrinn er viktige utviklingsreidskap i vurderingsarbeidet.
Vi har ikke spurt skolene om det undersøkelsen etterspør. Kommunen deltar med 4 skoler i "Kunnskapsløftet - fra ord til handling" Vurdering til det bedre med vekt på læringsstøttende elevvurdering. Dette prosjektet er inne i sitt første år og skal fortsette neste skoleår. Samtidig rigger vi et prosjekt i kommunen for å etablere felles system for kartleggingspraksis med verktøy og systemer for bruk og oppfølging. Elever, lærere og foreldre skal medvirke i prosessene.
Veileder ved Pedagogisk Psykologisk Senter har deltatt på flere konferanser om individvurdering. Som følge av dette er samtlige skoleledere i kommunen blitt skolert. Individvurdering er også et sentralt utviklingsområde i strategiplan for 2008 -2011
Vi er i full gang med å etablere vurderingsystemer - spesielt knyttet til kriterier for måloppnåelse. Men dette arbeidet tar tid og det er mye som skal "på plass".
Vi er veldig opptatt å utvikle elevsamtalene til et godt dialogbasert evalueringsverktøy for samtlige årstrinn. Har søkt deltakelse i prosjektet "Fra ord til handling" med fokus på elevvurdering og elevmedvirkning.
Vi har akkurat innledet et samarbeid med Høgskolen i Lillehammer ift kompetanseheving og utvikling av en god vurderingskultur i Hamarskolen. Ei gruppe lærere skal følge videreutdanning i Elevvurdering og læring ved Høgskolen som så skal være faglig ansvarlig for kompetanseheving - og utvikling i Hamar. I dette læringsarbeidet skal lærerne som har tatt videreutdanninga inngå som ei lokal ressursgruppe ift oppfølging/veiledning på skolene. Vi er i stratgropa - men vi har latt det få litt å si i svarene i undersøkelsen. Det må innrømmes:)